

FINANSMINISTERIET

2030-planforløb: Grundlag for udgiftslofter 2026

August 2022

2022

2030-planforløb:
Grundlag for udgiftslofter 2026
August 2022

I tabeller kan afrunding medføre,
at tallene ikke summer til totalen.

Denne publikation er udarbejdet af
Finansministeriet
Makropolitisk Center
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K
Telefon 33 92 33 33

Elektronisk publikation
Produktion: Aliro Docs
ISBN: 978-87-94088-50-3

Publikationen kan hentes på
Finansministeriets hjemmeside
fm.dk

Indhold

1. 2030-planforløb, august 2022	4
Fremskrivningsgrundlag for udgiftslofter 2026	4
1. Det samfundsøkonomiske forløb til 2030	5
1.1 Dansk økonomi og den samfundsøkonomiske udvikling frem mod 2030	6
1.2 Produktionspotentialet frem mod 2030	8
1.3 International økonomi og finansielle forhold	9
1.4 Offentlige finanser frem mod 2030	10
1.5 Finanspolitisk råderum	12
1.6 Offentlige indtægter	16
1.7 Offentlige udgifter	17
1.8 Finanspolitikens aktivetsvirkning	22
1.9 Finanspolitisk holdbarhed og hængekøjeudfordringen efter 2030	23
Bilag 1. Den strukturelle saldo i 2030-planforløb	26
Bilag 2. Beregningsteknisk håndtering af forsvarsløft i de finanspolitiske rammer	29
Bilag 3. Opdateret beregning af det demografiske træk	31
2. Fastsættelse af udgiftslofterne for 2026	35
2.1 Fastsættelse af driftslofter for stat, kommuner og regioner i 2026	36
2.2 Fastsættelse af det statslige delloft for indkomstoverførsler i 2026	38
2.3 Fastsættelse og virkning af udsvingsbufferen	39
Bilagstabeller	41

1. 2030-planforløb, august 2022

Fremskrivningsgrundlag for udgiftslofter 2026

Folketinget fastsætter i henhold til budgetloven bindende udgiftslofter for stat, kommuner og regioner. Udgiftslofterne skal understøtte, at de offentlige udgifter udvikler sig på linje med det planlagte. Det bidrager til, at de offentlige finanser udvikler sig i overensstemmelse med det mellemfristede mål for den strukturelle saldo, og at det overordnede mål om en holdbar finanspolitik overholdes.

Det er aftalt i forbindelse med *Nationalt kompromis om dansk sikkerhedspolitik* (marts 2022), at regeringen fremlægger en 2030-plan senest i 3. kvartal i år. Regeringens samlede 2030-plan offentliggøres senere i september. I indeværende publikation offentliggøres en teknisk beskrivelse af 2030-fremskrivningen inkl. opgørelse af det finanspolitiske råderum mv. (planforløbet med allerede besluttet politik). Publikationen beskriver de samfundsøkonomiske forudsætninger og de overordnede finanspolitiske rammer og mål frem mod 2030, som danner grundlag for regeringens samlede 2030-plan.

Regeringens samlede 2030-plan vil indeholde regeringens politiske prioriteringer og målsætninger frem mod 2030, herunder den ønskede anvendelse af det finanspolitiske råderum. Den vil samtidig udgøre en samlet 2030-publikation dvs. inkl. beskrivelse af det samfundsøkonomiske forløb og de finanspolitiske rammer.

I 2030-planen (herunder nærværende beskrivelse af det mellemfristede planforløb) fastsættes et mellemfristet mål for den strukturelle saldo på -0,5 pct. af BNP i 2030. På linje med den hidtidige finanspolitiske planlægning fastholdes en målsætning om strukturel balance i 2025. Fra 2025 til 2030 tilrettelægges finanspolitikken med en gradvist aftagende saldoprofil frem mod målet på -0,5 pct. af BNP i 2030.

Planforløbet baseret på allerede besluttet politik er – i overensstemmelse med forsigtighedsprincippet i budgetloven – grundlaget for fastsættelsen af udgiftslofterne, som dækker en rullende 4-årig periode. Sammen med finanslovforslaget for 2023 fremsættes der lovforslag om fastsættelse af udgiftslofter for det nye fjerde udgiftsloftsår 2026 samt lovforslag om ændring af de gældende udgiftslofter for 2022-2025. De fremsatte lovforslag om udgiftslofter er baseret på indgåede politiske aftaler, finanslovforslaget for 2023 mv. samt det mellemfristede 2030-planforløb.

I dette dokumentationsnotat redegøres der for det mellemfristede planforløb, samt for hvordan forløbet anvendes i udgiftsloftfastsættelsen for 2026.

1. Det samfundsøkonomiske forløb til 2030

Det mellemfristede 2030-planforløb tager udgangspunkt i konjunkturvurderingen i *Økonomisk Redegørelse*, august 2022 og regeringens finanslovsforslag for 2023.

I forhold til den seneste mellemfristede fremskrivning i forbindelse med *Danmarks Konvergensprogram 2022* er forløbet således opdateret med det nye konjunkturgrundlag, prioriteringerne i regeringens finanslovsforslag for 2023 og indgåede aftaler siden konvergensprogrammet, herunder *Aftale om grøn skattereform for industri mv.* (juni 2022) samt *Aftale om etablering af en grøn fond* (juni 2022). Hertil kommer opdateringer af de bagvedliggende forudsætninger om befolknings- og beskæftigelsesudvikling, vækst i det demografiske træk, *Klimafremskrivning 2022* og statens indtægter fra Nordsøen mv., *jf. boks 1.1*.

Boks 1.1

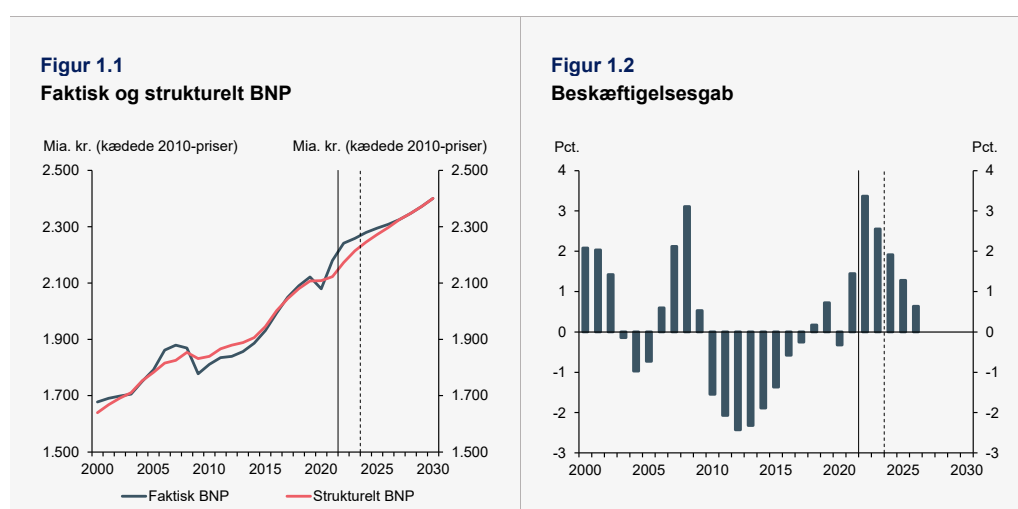
Oversigt over centrale nye oplysninger og forudsætninger, som er indarbejdet i 2030-planforløbet sammenlignet med *Danmarks Konvergensprogram 2022*

- Nyt konjunkturgrundlag i *Økonomisk Redegørelse*, august 2022: Fremskrivningen tager udgangspunkt i den opdaterede konjunkturprognose, som indeholder skøn for makroøkonomiske nøgletal og offentlige finanser i 2022 og 2023. Prognosen tager udgangspunkt i de seneste nationalregnskabstal, der med den såkaldte BNP-indikator foreligger frem til og med 2. kvartal 2022, samt en række andre indikatorer, der for de mest højfrekvente rækker ind i august.
- Finanslovsforslag for 2023: Finanslovsforslaget er på linje med vanlig praksis indregnet i augustprognosen, selvom der er tale om endnu ikke vedtagen politik.
- *Aftale om grøn skattereform for industri mv.*: Fremskrivningen afspejler virkningen af aftalen om en grøn skattereform, som skal reducere Danmarks udledning af CO₂ med yderligere 4,3 mio. ton frem mod 2030. Med aftalen indføres en ny CO₂-afgift i 2030 samt en bundpris, der kan træde i kraft, hvis EU's kvote-handelsmarked ikke leverer som forventet.
- *Klimafremskrivning 2022*: Fremskrivningen afspejler Energistyrelsens *Klimafremskrivning 2022*, herunder for energiforbruget. Statens indtægter fra energiafgifter fremskrives i overensstemmelse hermed.
- Ny befolkningsprognose: Den opdaterede *Befolkningsprognose 2022* fra DREAM og Danmarks Statistik indeholder blandt andet prognoser for den aldersfordelte befolkningsudvikling samt ind- og udvandring. I befolkningsprognosen ventes frem mod 2030 en lidt højere nettoudvandring og på sigt lidt færre i de mest erhvervsaktive aldre, end der lå til grund for *Danmarks Konvergensprogram 2022*, maj 2022.
- Demografisk træk: Beregningen af det demografiske træk er opdateret med *Befolkningsprognose 2022*, udgiftsvægte i det offentlige forbrug i 2021 samt et opdateret mikrodatagrundlag fra lovmodellen. På den baggrund beregnes væksten i det demografiske træk frem mod 2030 til 21¼ mia. kr. (opgjort i 2023-priser) målt i forhold til 2023-niveau, svarende til en årlig realvækst på godt 0,5 pct. i 2024-2030.
- Renteforudsætninger: Der anvendes forudsætninger om renteutviklingen fra *Økonomisk Redegørelse*, august 2022. Den 10-årige rente på statsobligationer forudsættes at stige til 2,3 pct. i 2030. På meget langt sigt (2050 og derefter) antages den 10-årige rente at svare til et normalniveau på 4 pct.
- Opdaterede forudsætninger omkring udviklingen i olie- og CO₂-kvotepriserne: Skøn for olieprisudviklingen er opdateret i forbindelse med *Økonomisk Redegørelse*, august 2022 og følger den sædvanlige metode. Ligeledes er der indregnet opdaterede skøn for udviklingen i CO₂-kvotepriser.

1.1 Dansk økonomi og den samfundsøkonomiske udvikling frem mod 2030

I det mellemfristede forløb frem mod 2030 er det beregningsteknisk lagt til grund, at der gradvist vil ske en normalisering af kapacitetsudnyttelsen frem mod 2027 fra et meget højt niveau i 2022. Herefter antages økonomien fra 2027 at følge de beregnede strukturelle niveauer, *jf. figur 1.1*.

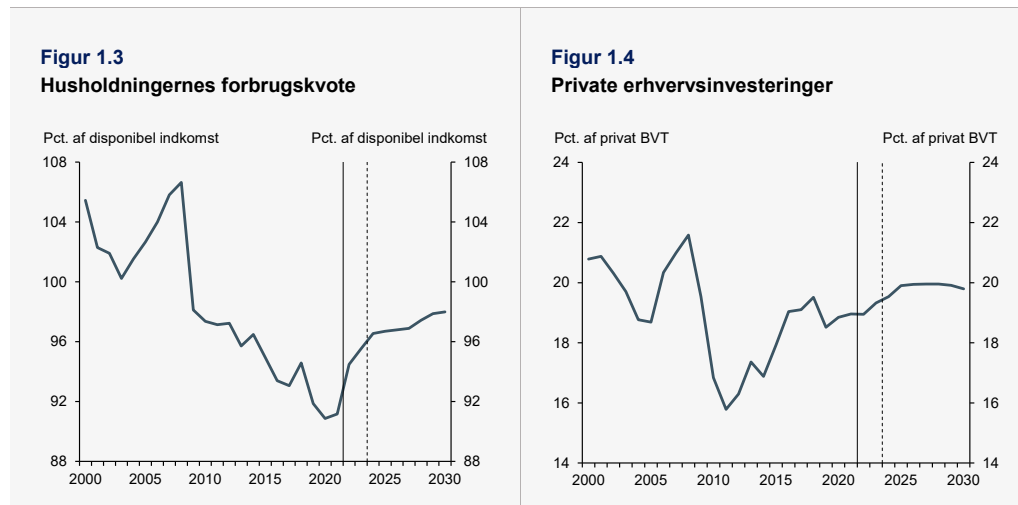
Udviklingen i det mellemfristede forløb tager højde for virkninger af gennemførte reformer, som betyder, at arbejdsuddrevet og den strukturelle beskæftigelse stiger frem mod 2030, selvom større generationer af ældre når tilbagetrækningsalderen i de kommende år. I 2027 og frem er det forudsat, at beskæftigelsen følger sit beregnede strukturelle niveau således, at beskæftigelsesgabets er lukket, *jf. figur 1.2*.

Anm.: De fuldt optrukne og stiplede lodrette linjer angiver henholdsvis sidste datadækkede år og sidste konjunkturår. Den strukturelle beskæftigelse er et beregnet skøn for beskæftigelsesniveauet i en neutral konjunktursituation.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Husholdningernes forbrugskvotient var historisk lav under coronapandemien som følge af færre forbrugsmuligheder og høj usikkerhed, *jf. figur 1.3*. Den efterfølgende økonomiske fremgang samt den høje inflation i 2022 har bidraget til en hurtig genopretning af forbrugskvotienten, som ventes at ligge på et relativt stabilt niveau frem mod 2030. Investeringerne forudsættes at ligge lidt over et historisk gennemsnit, *jf. figur 1.4*.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Frem mod 2030 skønnes væksten i timelønningerne samlet set at overstige væksten i forbrugerpriserne, hvormed reallønningerne stiger, *jf. tabel 1.1*. Derudover forventes betalingsbalancen og den private finansielle opsparing at konvergere mod hhv. ca. 5½ og 6 pct. af BNP frem mod 2030.

Tabel 1.1
Nøgletal for dansk økonomi 2021-2030

	Konjunkturår			Mellemløbet forløb			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027-2030
Outputgab og reale vækstrater, pct.							
BNP	4,9	2,8	0,8	0,9	0,7	0,6	1,0
BVT	5,1	3,3	0,7	1,0	0,8	0,7	1,0
Outputgab (pct. af BVT) ¹⁾	2,7	3,1	2,0	1,5	1,0	0,5	0,0
Efterspørgsel, realvækst, pct.							
Privat forbrug	4,2	0,5	1,1	1,5	1,5	1,6	1,4
Offentligt forbrug ²⁾	3,4	0,7	-0,7	1,1	1,6	1,1	1,1
Faste bruttoinvesteringer	6,1	5,6	-0,8	0,5	1,0	1,9	0,3
Eksport	8,0	3,6	2,3	3,1	2,0	1,8	2,1
Import	8,0	2,0	1,4	3,7	3,3	3,5	2,3
Pris og lønudvikling, pct.							
Timelønninger	2,6	3,6	3,6	3,5	3,4	3,3	3,1
Forbrugerpriser	2,1	7,3	3,3	1,7	1,6	1,8	1,8
Betalingsbalance mv., pct. af BNP							
Betalingsbalance	8,8	8,5	7,5	8,9	7,9	6,7	6,3
Privat finansiel opsparing	6,3	7,4	6,7	8,5	7,8	7,2	6,7
Arbejdsmarked og produktivitet							
Arbejdsstyrkevækst (pct.)	1,3	2,5	0,1	-0,6	-0,4	-0,2	0,0
Strukturel arbejdsstyrkevækst (pct.)	0,4	1,6	0,5	-0,2	-0,1	0,1	0,1
Strukturel beskæftigelsesvækst (pct.)	0,4	1,6	0,5	0,0	0,0	0,2	0,1
Bruttoledighed (1.000 personer)	106	78	93	91	95	102	109
Timeproduktivitet, hele økonomien (pct.)	1,2	0,2	1,3	1,4	1,4	1,1	0,9
Timeproduktivitet, private byerhverv (pct.)	1,4	0,1	1,7	1,0	1,7	1,3	1,1

Anm.: Forløbet i 2022 og 2023 er baseret på *Økonomisk Redegørelse*, august 2022. For 2027-2030 vises alle tal som gennemsnitlige årlige vækstrater, på nær tallene for ledighed, gab, betalingsbalance og privat finansiel opsparing, der er angivet som gennemsnitsniveauer i perioden.

- 1) Outputgabets antages beregningsteknisk at lukke i 2027.
- 2) Realvæksten i det offentlige forbrug i 2021 er baseret på de offentlige forbrugsudgifter opgjort ved inputmetoden inkl. afskrivninger. Opgjort ved outputmetoden svarer realvæksten i det offentlige forbrug til 4,2 pct. i 2021. Realvæksten i det offentlige forbrug er forudsat ens ved input- og outputmetoden i 2022 og frem.

Kilde: Danmarks Statistik, *Økonomisk Redegørelse*, august 2022 og egne beregninger.

1.2 Produktionspotentialet frem mod 2030

Efter tilbageslaget under første del af coronapandemien i 2020 er dansk økonomi vokset stærkt i 2021 og 2022. Produktionspotentialet har blandt andet været understøttet af senere tilbagetrækning og en stor tilgang af udenlandsk arbejdskraft. Produktionspotentialet ventes at fortsætte med at vokse frem mod 2030, men i et lavere tempo end i de seneste år, *jf. tabel 1.2*.

Under forudsætning af en fortsat jævn fremgang i timeproduktiviteten ventes der samlet set en gennemsnitlig stigning på ca. 1 pct. årligt i produktionspotentialet i perioden 2024-2030.

Tabel 1.2
Bidrag til vækst i produktionspotentialet og i faktisk realt BVT, 2000-2030

	2000-2007	2008-2009	2010-2019	2020-2023	2024-2030
Gns. vækst pr. år, pct.					
1. Produktionspotentiale	1,8	0,4	1,3	1,5	1,0
<i>heraf bidrag fra</i>					
- Trend timeproduktivitet	1,0	0,9	1,2	1,1	1,0
- Strukturel ledighed	0,3	0,3	0,0	0,0	0,0
- Strukturel arbejdsstyrke	0,4	-0,5	0,5	0,7	0,0
- Trend arbejdstid	0,0	-0,3	-0,4	-0,3	0,0
2. Konjunktur	0,0	-2,6	0,5	0,1	-0,1
3. Faktisk BVT (1+2)	1,8	-2,2	1,8	1,6	0,9
4. Nettoafgifter	0,1	-0,5	0,0	0,0	0,0
5. Faktisk BNP (3+4)	1,9	-2,7	1,8	1,6	0,9

Anm.: Der er usikkerhed om skønnet for den potentielle vækst i delperioderne, herunder om bidragene fra enkelte komponenter. På grund af afrundinger summer enkelte delkomponenter ikke nødvendigvis til totalen.

Kilde: Danmarks Statistik, *Økonomisk Redegørelse*, august 2022 og egne beregninger.

1.3 International økonomi og finansielle forhold

Forudsætningerne om udviklingen i den internationale økonomi og de finansielle forhold følger af *Økonomisk Redegørelse*, august 2022 for årene 2022 og 2023 og beregningstekniske forudsætninger derefter.

Det er mere og mere tydeligt, at krigen i Ukraine har store omkostninger for verdensøkonomien. Konsekvenserne viser sig bredt, og opsvinget har i mange lande mistet momentum efter høj fart som følge af genåbninger på tværs af lande efter de første smittebølger med corona. Inflationen er tiltaget i det meste af verden, herunder som følge af høje energipriser, og forventningerne til økonomisk vækst er generelt blevet nedjusteret. Væksten i den internationale økonomi for 2022 under ét skønnes dog at blive relativt stærk som følge af den kraftige fremgang i slutningen af 2021 og starten af 2022. Høje energipriser samt højere renter og strammere finanspolitik ventes at dæmpe væksten i 2023. På den baggrund skønnes eksportmarkedsvæksten at falde fra ca. 5,5 pct. i 2022 til 3,3 pct. i 2023, jf. *Økonomisk Redegørelse*, august 2022.

Dollarkursen skønnes i *Økonomisk Redegørelse*, august 2022 til 7,3 kr. i 2023. Herefter antages en faldende profil mod et niveau på 6,3 kr. pr. dollar i 2030, jf. tabel 1.3.

Tabel 1.3**Forudsætninger om oliepriser, dollarkurs og renter, 2021-2030**

	Konjunkturår			Mellemløbet forløb			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2030
Rente 10-årig dansk statsobligation, pct. p.a.	-0,1	0,9	1,2	1,4	1,6	1,7	2,3
Oliepris (Brent), USD pr. td.	71	104	94	91	89	87	85
Dollarkurs, kr. pr. \$	6,3	6,9	7,3	7,1	7,0	6,8	6,3

Anm.: Forløbet i 2022 og 2023 er baseret på *Økonomisk Redegørelse*, august 2022.

Kilde: Danmarks Statistik, IMF, IEA, *Økonomisk Redegørelse*, august 2022 og egne beregninger.

Den 10-årige danske statsobligationsrente skønnes til 0,9 pct. i 2022 og antages gradvist at stige til 1,6 pct. i 2025 og yderligere til ca. 2,3 pct. i 2030. Det stigende renteniveau skal blandt andet ses i sammenhæng med, at både den europæiske centralbank (ECB) og amerikanske centralbank (Federal Reserve) hæver de pengepolitiske renter med henblik på at dæmpe den aktuelt høje inflation. I fremskrivningen forudsættes det på langt sigt, at statsobligationsrenten langsomt øges til 4 pct. i 2050, hvilket fortsat er et lavt niveau i historisk perspektiv.

De opdaterede forudsætninger om olieprisen tager udgangspunkt i nye oplysninger om futures-priser og det Internationale Energiagenturs (IEA) seneste prognose i *Stated Policies*-scenariet fra november 2021. Olieprisen forudsættes dermed at falde fra 104 dollars pr. tønde i 2022 til ca. 89 dollars pr. tønde i 2025 og yderligere til 85 dollars pr. tønde i 2030.

1.4 Offentlige finanser frem mod 2030

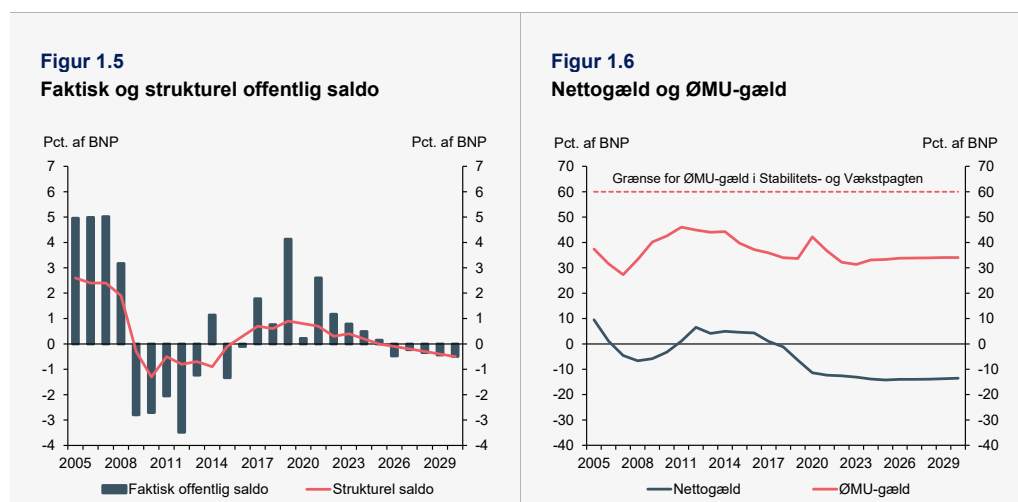
Finanspolitikken planlægges inden for de rammer, der følger af budgetloven, herunder de udgiftslofter, der besluttes af Folketinget.

I 2030-planforløbet fastsættes et mellemløbet mål for den strukturelle saldo på -0,5 pct. af BNP i 2030. På linje med den hidtidige finanspolitiske planlægning fastholdes et sigtepunkt om strukturel balance i 2025. Fra 2025 til 2030 tilrettelægges finanspolitikken således med en gradvist aftagende saldoprofil frem mod målet på -0,5 pct. af BNP i 2030, *jf. figur 1.5*. Målet for den strukturelle saldo fastsættes i overensstemmelse med *Nationalt kompromis om dansk sikkerhedspolitik* (marts 2022).

I et basisforløb – forstået som en rent teknisk opdatering af den seneste 2025-fremskrivning med afsæt i augustprognosen for dansk økonomi – skønnes en underliggende forbedring af den strukturelle saldo i 2024-2030 sammenlignet med forløbet i *Danmarks Konvergensprogram 2022*, maj 2022. Det skal ses i lyset af en betydelig opjustering af skønnene for den strukturelle saldo i 2022 og 2023, *jf. Økonomisk Redegørelse*, august 2022. Opjusteringerne på hhv. 0,4 pct. af BNP i 2022 og 0,5 pct. af BNP i 2023 afspejler ud over en opstramning af finanspolitikken i 2023 blandt andet nye oplysninger om skatteindtægterne i 2021, højere skøn for de strukturelle nettorentindtægter samt virkninger af den forhøjede inflation på skatteindtægterne relativt til de offentlige udgifter, som til dels er midlertidige. En del

af den skønnede saldoforbedring i konjunkturårene fører med frem i årene, men samtidig modgås forbedringen i et vist omfang af lavere skøn for nordsøindtægter og ejendomsskatter i pct. af BNP i 2030.

Inden for sigtepunktet om strukturel balance i 2025 er der rum til yderligere finanspolitiske disponeringer svarende til ca. 0,1 pct. af BNP. På den baggrund er der indregnet 0,1 pct. af BNP af saldoforbedringen til den offentlige investeringsramme i 2024-2030. Dermed svarer den strukturelle saldo i 2030 også til det nye mellemfristede mål på -0,5 pct. af BNP i 2030.¹

Kilde: Danmarks Statistik, *Økonomisk Redegørelse*, august 2022 og egne beregninger.

Balancekravet for den strukturelle saldo på -0,5 pct. af BNP i 2030 er i overensstemmelse med en fortsat ansvarlig økonomisk politik, finanspolitisk holdbarhed samt lav og stabil offentlig gæld. I årene frem mod 2030 er der således udsigt til, at den offentlige sektor fortsat vil have en finansiell nettoformue. Den offentlige nettoformue – som er det relevante begreb i forhold til finanspolitikens holdbarhed og statens solvens – er lidt over 10 pct. af BNP i alle årene 2024-2030 i fremskrivningen. Samtidig er der udsigt til, at ØMU-gælden fortsat vil være under 35 pct. af BNP i 2030 og dermed fortsat ligge væsentligt under grænsen på 60 pct. af BNP i EU's Stabilitets- og Vækstpagt, *jf. figur 1.6*. Den finanspolitiske holdbarhedsindikator er opgjort til 1,4 pct. af BNP (ca. 35 mia. kr.), hvilket svarer til niveauet i 2025-fremskrivningen i *Danmarks Konvergensprogram 2022*.

Beregningen af den strukturelle saldo foretages ved, at den faktiske offentlige saldo korrigeres for de udsving, der vurderes at følge af konjunkturerne og en række andre midlertidige forhold samt engangsforhold, *jf. tabel 1.4 og bilag 1*.

¹ Den endelige saldogprofil i 2030-planforløbet afspejler derudover primært virkningen af en udglatning af den årlige vækst i det finanspolitiske råderum (ekskl. reservation til forsvar mv.), herunder i forbindelse med omprioriteringer fra investeringsrammen til det finanspolitiske råderum i enkelte år, *jf. senere*.

Tabel 1.4
Fra faktisk til strukturel saldo

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027 ⁷⁾
Pct. af BNP							
1. Faktisk saldo	2,6	1,2	0,8	0,5	0,1	-0,5	-0,2
<i>Heraf bidrag til den faktiske saldo fra:</i>							
2. Konjunkturgab	1,4	2,3	1,7	1,2	0,8	0,4	-
3. Selskabsskat ¹⁾	1,4	0,6	0,2	0,0	0,0	0,0	-
4. Registreringsafgift	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	-
5. Aktieskat	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
6. Pensionsafkastskat	1,3	-0,9	-1,0	-1,0	-0,8	-0,8	-
7. Nordsøindtægter ²⁾	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,1	0,0	-
8. Netto rentebetalinger og udbytter ¹⁾	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	-
9. Specielle budgetposter ³⁾	-0,2	-0,5	-0,6	0,1	0,0	0,0	-
10. Øvrige forhold ⁴⁾	-1,7	-0,5	0,1	-0,1	0,0	0,0	-
<i>Heraf covid-19-relaterede tiltag</i>	<i>-1,9</i>	<i>-0,5</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>-</i>
<i>Heraf skatteindtægter knyttet til udbetaling af feriepenge</i>	<i>0,6</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>-</i>
11. Strukturel saldo (1-2-3-4-5-6-7-8-9-10)⁵⁾	0,7	0,3	0,4	0,2	0,0	-0,1	-0,2
<i>Illustrativ strukturel saldo inkl. COVID-19 engangsforhold⁶⁾</i>	<i>-1,3</i>	<i>-0,3</i>	<i>0,3</i>	<i>0,0</i>	<i>-0,1</i>	<i>-0,2</i>	<i>-0,2</i>

- 1) Ekskl. indtægter vedrørende aktiviteter i Nordsøen.
- 2) Det strukturelle niveau er i loftsårene baseret på det strukturelle provenu ved fastsættelse af udgiftslofterne justeret for holdbarhedsvirkningen af ændringer i de fremtidige nordsøprovenuer i forhold til skønnet ved loftsårets fastsættelse. Den varige virkning af de opdaterede provenuskøn svarer til ca. -0,04 pct. af BNP i 2021, -0,06 pct. af BNP i 2022, -0,05 pct. af BNP i 2023, -0,02 pct. af BNP i 2024 og -0,01 pct. af BNP i 2025.
- 3) Der er korrigeret for en række udgifter direkte relateret til inddæmning og afbødning af covid-19 svarende til i alt ca. 3,6 mia. kr. i 2021, 7,2 mia. kr. i 2022 og 6,7 mia. kr. i 2023. Der er korrigeret for tilbagebetaling af ejendomsskatter som følge af *Forlig om tryghed om boligbeskatningen* (maj 2017). Det er beregningsteknisk forudsat, at tilbagebetalingen til boligejerne udgør ca. 1,4 mia. kr. i 2022 og 13,4 mia. kr. i 2023. I 2022 er der korrigeret for udbetaling af efterlønsbidrag i forbindelse med *Aftale om ny ret til tidlig pension* (oktober 2020) svarende til ca. 2,1 mia. kr.
- 4) Der er korrigeret for en række udgifter (netto) direkte relateret til håndtering af COVID-19 svarende til 48,2 mia. kr. i 2021, 13,8 mia. kr. i 2022, 1,0 mia. kr. i 2023, 0,9 mia. kr. i 2024 og 0,9 mia. kr. i 2025. Hertil kommer engangsindtægterne fra personskatterne på ca. 14,6 mia. kr. i 2021 knyttet til udbetalingen af indefrosne feriepenge. I 2021 og frem er der korrigeret for afvigelser fra balance mellem indtægter og udgifter i AUB-ordningen. I 2023 er der korrigeret for skønnet for den budgetkorrektur, der aktuelt kan forventes for 2023 i forbindelse med budgetlægningen for 2024, som følge af reviderede pris- og lønskøn for 2023 siden maj 2022. Der er endvidere korrigeret for investeringen i kampfly, som planlægges i perioden 2021-2026, men som påvirker den strukturelle saldo gennem et syvårs glidende gennemsnit. Øvrige forhold indeholder endvidere forskelle i tilsagnsniveau og afløb for udviklingsbistanden og omregning fra pct. af faktisk BNP til pct. af strukturelt BNP.
- 5) Strukturel saldo opgjort i pct. af strukturelt BNP.
- 6) Opgjort inkl. COVID-19-engangsforhold samt hertil relateret tilbageløb på selskabsskat og aktieskat.
- 7) Fra 2027 og frem forudsættes økonomien strukturel og den faktiske og strukturelle saldo er således sammenfaldende i disse år.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

1.5 Finanspolitisk råderum

I indeværende fremskrivning forlænges planlægningshorisonten til 2030. Dermed er det også første gang, at det finanspolitiske råderum opgøres frem mod 2030.

Det finanspolitiske råderum er et mål for den højst mulige offentlige forbrugsvækst – givet øvrig besluttet politik og forudsætninger i øvrigt – inden for sigtepunktet om strukturel balance på de offentlige finanser i 2025 og et balancekrav på -0,5 pct. af BNP i 2030.

Det finanspolitiske råderum for de enkelte år indregnes i udgiftslofterne og udmøntes efterfølgende hvert år i forbindelse med tilrettelæggelsen af finanspolitikken – dvs. i forbindelse med økonomiaftaler med kommuner og regioner samt finanslovsforslaget og de efterfølgende aftaler om finansloven. Udmøntningen kan både være i form af konkrete initiativer og reserver til forhandlinger mv.

I forbindelse med indeværende 2030-planforløb skiftes der basisår, således at det finanspolitiske råderum nu opgøres i forhold til udgiftsniveauet i 2023. Det skal ses i lyset af, at råderummet i 2023 disponeres i forbindelse med finanslovsforslaget og finansloven for 2023. Den skønnede offentlige forbrugsvækst i 2023 afspejler således ikke længere en beregningsteknisk mulig vækst i det offentlige forbrug (hvilket er tilfældet for årene 2024-2030), men afspejler derimod konkrete prioriteringer på finanslovsforslaget for 2023 mv.

Målt i forhold til det budgetterede udgiftsniveau for finanslovsåret 2023 (korrigeret for midlertidige udgifter relateret til COVID-19 samt håndteringen af situationen i Ukraine mv.) skønnes det finanspolitiske råderum til 17¼ mia. kr. frem mod 2025 og 48 mia. kr. frem mod 2030, *jf. tabel 1.5*. Det indebærer, at der i 2024-2030 er plads til en offentlig forbrugsvækst på ca. 1,2 pct. årligt, svarende til knap 6¾ mia. kr. (inkl. reservationer til forsvarsloft og grønt råderum, *jf. nedenfor*, og som nævnt korrigeret for midlertidige udgifter i 2023).

Tabel 1.5

Opdateret finanspolitisk råderum målt i forhold til niveauet i 2023

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Mia. kr. (2023-priser)							
<i>Danmarks Konvergensprogram 2022, maj 2022</i>	3¼	12¼	-	-	-	-	-
<i>2030-planforløb, august 2022</i>	7¼	17¼	23¼	30	36	41½	48

Anm.: Det finanspolitiske råderum er korrigeret for midlertidige forhold relateret til COVID-19 og håndteringen af situationen i Ukraine mv. Råderummet er opgjort med usikkerhed, som er stigende ud i tid.

Kilde: *Danmarks Konvergensprogram 2022, maj 2022* og egne beregninger.

Der er inden for det finanspolitiske råderum reserveret et grønt råderum, der i 2030 udgør på 2½ mia. kr., *jf. tabel 1.6*. Det afspejler, at der i forbindelse med *Aftale om Etablering af en grøn fond* (juni 2022) blev etableret et grønt råderum på 1½ mia. kr. i 2024 og 3¼ mia. kr. årligt i 2025-2040 (2022-niveau), svarende til samlet set 53½ mia. kr. En del af det grønne råderum blev efterfølgende udmøntet med *Aftale om grøn skattereform for industri mv.* (juni 2022).

Tabel 1.6

Reservation til grønt råderum inden for det finanspolitiske råderum

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Mia. kr. (2023-priser)							
Grønt råderum	1½	3½	3½	3½	3½	3½	3½
Udmøntning i forbindelse med <i>Aftale om grøn skattereform for industri mv.</i> (juni 2022)	1	¾	¾	0	-¼	¾	¾
Resterende grønt råderum reserveret inden for det finanspolitiske råderum	¾	2½	2½	3¼	3½	2½	2½

Anm.: Det grønne råderum er opregnet til 2023-priser og afrundet til nærmeste kvarte mia. kr.

Kilde: Egne beregninger.

Opgørelsen af det finanspolitiske råderum skal desuden ses i lyset af, at der i forbindelse med *Aftale om nationalt kompromis om dansk sikkerhedspolitik* (marts 2022) blev aftalt, at forsvarsudgifterne varigt skal løftes til 2 pct. af BNP inden udgangen af 2033. Det konkrete løft – herunder profilen for indfasning og fordelingen af udgifter til drift og anlæg mv. – beslutes først i det kommende forsvarsforlig, der skal gælde fra 2024. På den baggrund er der i 2030-planforløbet forudsat en beregningsteknisk lineær indfasning af merudgifterne til forsvarsløftet frem mod målet på 2 pct. af BNP i 2033, svarende til ca. 15½ mia. kr. i 2030. Der afsættes en beregningsteknisk reservation i det finanspolitiske råderum til løft af forsvarsudgifterne på i alt 11¾ mia. kr. i 2030. Herudover er der forudsat en beregningsteknisk reservation under den forøgede offentlige investeringsramme, *jf. bilag 2*. Der tages stilling til de konkrete udgiftsmæssige disponeringer og finansiering i forbindelse med det kommende forsvarsforlig.

Det finanspolitiske råderum blev senest opgjort i forbindelse med *Danmarks Konvergensprogram 2022*, maj 2022, hvor råderummet blev opgjort frem til og med 2025 og på baggrund af et mål om strukturel balance i 2025.

Målt i forhold til udgiftsniveauet i 2022 – der var udgangspunktet for opgørelsen af det finanspolitiske råderum i *Danmarks Konvergensprogram 2022* – er den højest mulige forbrugsvækst frem mod 2025 (inkl. aftale om grøn fond mv.) opjusteret med ca. 4½ mia. kr., *jf. boks 1.2*.

Boks 1.2**Ændringer i det finanspolitiske råderum frem mod 2025 siden Danmark Konvergensprogram 2022**

Siden det mellemfristede forløb i *Danmarks Konvergensprogram 2022*, maj 2022 er der indregnet nye aftaler og oplysninger, der påvirker det finanspolitiske råderum, *jf. tabel a*.

- *Aftale om etablering af en grøn fond* (juni 2022) og *Aftale om grøn skattereform for industri mv.* (juni 2022): I forbindelse med *Aftale om etablering af en grøn fond* (juni 2022) blev aftalepartierne enige om at reservere 1½ mia. kr. i 2024 og 3¼ mia. kr. årligt (2022-niveau) i 2025-2040 i det finanspolitiske råderum til etablering af et nyt grønt råderum. Det grønne råderum finansieres ved en fremrykning af skatteprovenu i pensionssystemet med virkning fra 2024. Aftalen indebærer samlet set et midlertidigt overskydende provenu på knap ¾ mia. kr. i 2025 og faldende derefter. Dette afspejler bl.a. effekten af at løse aldersopsparingens implementeringsudfordringer, som regeringen ifølge aftalen har forpligtet sig til at løse forud for de aftalte ændringer i aldersopsparingen. I forbindelse med *Aftale om grøn skattereform for industri mv.* (juni 2022) blev aftalepartierne enige om at ud-mønte 10,6 mia. kr. af det grønne råderum frem mod 2040 – herunder ca. ¾ mia. kr. i 2025.
- *Omprioritering fra investeringsramme til råderum i 2023-2027*: I forbindelse med det nye 2030-planforløb nedskrives den offentlige investeringsramme i 2023-2027 (i forhold til et beregningsteknisk udgangspunkt med afsæt i *Danmarks Konvergensprogram 2022*). Det giver plads til en større vækst i det finanspolitiske råderum i årene frem mod 2025 og en mere jævn vækst i investeringsrammen. Det indebærer samtidig en mere jævn udvikling i det årlige råderum, men ændrer ikke på det samlede finanspolitiske råderum frem mod 2030.
- *Øvrige forhold, tekniske justeringer mv.*: Øvrige forhold, tekniske justeringer mv. dækker blandt andet over virkningen af højere skøn for pris- og lønudviklingen samt virkningen af øvrige ændrede udgiftsskøn for loftsbelagte udgifter. Det indebærer samlet set en nedjustering af den reale offentlige forbrugsvækst, og det mindsker isoleret set den højest mulige forbrugsvækst fra 2022 til 2025.

Tabel a**Ændringer i det finanspolitiske råderum til 2025 siden Danmark Konvergensprogram 2022**

	2025
Mia. kr. (2023-priser)	
Danmarks Konvergensprogram 2022, maj 2022 målt ift. 2022	20½
+ <i>Aftale om etablering af en grøn fond</i> (juni 2022) og <i>Aftale om grøn skattereform for industri mv.</i> (juni 2022)	3¼
+ Omprioritering fra investeringsrammen til det finanspolitiske råderum i 2023-2027	3½
+ Øvrige forhold, tekniske justeringer mv.	-2¼
2030-planforløb, august 2022 målt ift. 2022	25
<i>Ændring ift. Danmark Konvergensprogram 2022, maj 2022</i>	4½
2030-planforløb, august 2022 målt ift. 2023	17¼

Anm.: Det finanspolitiske råderum frem mod 2025 opgøres som den højest mulige offentlige forbrugsvækst ekskl. afskrivninger inden for målet om strukturel balance i 2025 og afrundet til nærmeste kvarte mia. kr. Det finanspolitiske råderum er korrigeret for midlertidige forhold relateret til COVID-19 samt til håndtering af situationen i Ukraine mv. Pga. afrunding svarer totalen ikke nødvendigvis til summen af de enkelte justeringer.

Kilde: Danmarks Statistik, *Danmarks Konvergensprogram 2022*, maj 2022 og egne beregninger.

1.6 Offentlige indtægter

De samlede offentlige indtægter (primære indtægter) skønnes at blive reduceret fra godt 52 pct. af BNP i 2021 til ca. 49 pct. af BNP i 2030, *jf. tabel 1.7*. Udviklingen skal blandt andet ses i sammenhæng med bortfald af høje indtægter fra personskatter knyttet til udbetalingen af indefrosne feriepenge i 2021 og særligt høje indtægter fra pensionsafkast- og selskabsskatten ligeledes i 2021.

Tabel 1.7
Offentlige indtægter, 2021-2030

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Pct. af BNP										
1. Primære indtægter	52,4	47,2	47,1	47,0	47,6	47,8	48,6	48,7	48,9	48,9
- Skatter og afgifter (skatetryk)	47,4	42,6	42,3	42,3	42,9	43,0	43,7	43,8	44,0	44,0
- Personskatter mv.	20,8	19,8	19,7	19,9	20,1	20,1	19,9	20,0	20,2	20,2
- Arbejdsmarkedsbidrag	4,4	4,2	4,2	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3	4,4	4,4
- Pensionsafkastskat	2,5	0,2	0,2	0,2	0,4	0,4	1,2	1,2	1,3	1,3
- Selskabsskat	3,7	3,1	2,9	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7
- Moms	10,0	9,8	9,8	9,9	10,0	10,1	10,1	10,1	10,1	10,1
- Ejendomsskat (grundskyld)	1,3	1,2	1,2	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2
- Ejendomsværdiskat	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
- Punktafgifter mv.	5,9	5,4	5,5	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3
- Øvrige primære indtægter ¹⁾	4,1	3,8	3,9	4,0	4,1	4,1	4,2	4,3	4,3	4,4
2. Renteindtægter²⁾	1,0	0,9	1,0	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7
3. Indtægter i alt (1+2)	53,3	48,2	48,1	47,9	48,4	48,5	49,4	49,5	49,7	49,7
<i>Memopost: Nordsøindtægter</i>	<i>0,0</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,2</i>	<i>0,2</i>	<i>0,2</i>	<i>0,2</i>	<i>0,2</i>	<i>0,2</i>

1) Øvrige primære indtægter indeholder bl.a. sociale bidrag, overskud af offentlig virksomhed, diverse drifts- og kapitaloverførsler fra andre indenlandske sektorer samt imputerede (beregnete) indtægter i form af både bruttoestindkomst og bidrag til tjenestemandspensioner. Endvidere indgår statens indtægter fra overskudsdeling og statsdeltagelse i forbindelse med olie- og gasindvinding i Nordsøen, rørledningsafgiften samt kulbrinteskatten.

2) Inklusive udbytter og Nationalbankens overskud.

Kilde: Danmarks Statistik, *Økonomisk Redegørelse*, august 2022 og egne beregninger.

Indtægterne fra pensionsafkastskatten – som afhænger af udviklingen på de finansielle markeder og dermed kan svinge meget fra år til år – var på 2,5 pct. af BNP i 2021 (mod et beregnet strukturelt provenu på ca. 1,2 pct. af BNP). I udgiftsloftsårene 2023-2026 ventes derimod lave indtægter i lyset af en forudsætning om gradvist stigende renter, der indebærer et lavere forventet afkast fra obligationer og rentederivater som følge af kurstab. Fra 2027 og frem fremskrives indtægterne fra pensionsafkastskatten med afsæt i et strukturelt (sammenvejet) afkast på 4½ pct. af den skattepligtige del af pensionsformuen. De strukturelle indtægter fra pensionsafkastskatten er skønnet til 1,3 pct. af BNP i 2030. Stigningen i de primære indtægter fra knap 48 pct. af BNP i 2026 til knap 49 pct. af BNP i 2030 skal således primært ses i lyset af forudsætningerne om pensionsafkastskatten.

De væsentligste forudsætninger bag fremskrivningen af de offentlige indtægter fremgår af boks 1.3.

Boks 1.3**Forudsætninger for fremskrivning af offentlige indtægter**

Fremskrivningen af de offentlige indtægter tager udgangspunkt i vurderingen i *Økonomisk Redegørelse*, august 2022, der indeholder detaljerede skøn for de offentlige finanser i 2022 og 2023.

Kildeskatter: Indtægterne fra kildeskatter – der primært omfatter den personlige indkomstskat – er baseret på den fremskrevne udvikling i skattegrundlaget i form af lønindkomst, skattepligtige indkomstoverførsler, fradragsberettigede pensionsudbetalinger, skattepligtige pensionsudbetalinger, positiv og negativ kapitalindkomst i husholdningerne og ligningsmæssige fradrag. De fremskrevne indtægter fra kildeskatter tager højde for vedtagne ændringer i personskattelovgivningen, blandt andet *Aftale om lavere skat på arbejdsindkomst og større fradrag for pensionsindbetalinger* (februar 2018).

Arbejdsmarkedsbidrag: Indtægterne fra arbejdsmarkedsbidraget er fremskrevet med afsæt i udviklingen i bidragsgrundlaget i form af lønindkomst mv.

Pensionsafkastskat: De fremskrevne indtægter fra pensionsafkastskatten frem mod sidste år med udgiftslofter er beregnet ud fra det forventede afkast på pensionsformuen. Det tager højde for, at det forudsatte stigende renteniveau indebærer tab på pensionssekskabernes beholdninger af obligationer og rentederivater. Efter sidste loftsår fremskrives indtægterne fra pensionsafkastskatten med afsæt i et strukturelt (sammenvejet) afkast på 4½ pct. af den skattepligtige del af pensionsformuen.

Boligskat: Indtægterne fra ejendomsværdiskat og grundskyld er fremskrevet i overensstemmelse med *Aftale om kompensation til boligejerne og fortsat tryk om boligbeskatningen* (maj 2020), hvor forligspartierne er enige om at udskyde boligskatteomlægningen fra 2021 til 2024 og lempe boligbeskatningen frem til 2024.

Selskabsskat: Indtægterne fra selskabsskat (ekskl. selskabsskat fra kulbrintevirksomhed og kulbrinteskate, som indgår i Nordsøindtægterne) tager udgangspunkt i det beregnede strukturelle provenu, som fremadrettet antages at udgøre en konstant, langsigtet andel af bruttoværditilvækst (BVT) i den private sektor ekskl. råstofudvinding.

Nordsøindtægter: De fremskrevne nordsøindtægter tager afsæt i den seneste langsigtede prognose for olie- og gasproduktion fra Energistyrelsen (august 2022) samt virkningen af *Aftale om fremtiden for olie- og gasindvinding i Nordsøen* (december 2020). Med hensyn til olieprisen tages der udgangspunkt i Det Internationale Energi Agenturs (IEA) seneste prognose fra november 2021 og udviklingen i futures-priser.

Moms og punktafgifter: Provenuet fra moms og punktafgifter tager udgangspunkt i den fremskrevne udvikling i afgiftsgrundlagene, som udgøres af, investeringer og vareforbrug i erhvervene. Der er prioriteret et fortsat skattestop for en række punktafgifter, herunder is, chokolade og kaffe, frem mod 2030. De strukturelle indtægter fra registreringsafgiften tager afsæt i metoden anvendt i *Danmarks Konvergensprogram 2022* samt en fremskrivning af bilparken, som er en del af *Klimafremskrivning 2022* fra Energistyrelsen. De fremskrevne indtægter fra moms og punktafgifter tager højde for vedtagne ændringer i afgiftssatser og øvrige skatteregler.

1.7 Offentlige udgifter

De samlede offentlige udgifter er opgjort til ca. 50 pct. af BNP i 2021, *jf. tabel 1.8*. Den relativt høje andel skal primært ses i lyset af COVID-19, som har affødt et midlertidigt højt udgiftsniveau i form af særligt merudgifter til kompensationsordninger mv. til erhvervslivet (offentlige subsidier), samt udgifter til myndighedsopgaver relateret til COVID-19, herunder til test- og vaccineindsatsen mv. (offentlige forbrugsudgifter). Herudover har øvrige tiltag og hjælpepakker mv. relateret til COVID-19 bidraget til et højere udgiftsniveau i 2021 for blandt andet offentlige kapitaloverførsler (øvrige primære udgifter).

Tabel 1.8
Offentlige udgifter, 2021-2030

Pct. af BNP	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Offentlige udgifter	49,8	46,0	46,3	46,5	47,5	48,2	48,8	49,0	49,4	49,4
Primære udgifter	49,2	45,5	45,8	46,1	47,1	47,8	48,4	48,6	48,8	48,8
- Offentligt forbrug	24,3	23,1	23,1	23,4	23,9	24,3	24,6	24,7	24,9	25,1
- Offentlige investeringer	3,4	3,2	3,3	3,5	3,5	3,7	3,6	3,6	3,6	3,6
- Indkomstoverførsler	15,5	14,3	14,5	14,8	15,2	15,4	15,7	15,8	15,9	15,9
- Subsidier	2,5	1,5	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
- Øvrige primære udgifter	3,5	3,4	3,6	3,1	3,0	3,1	3,1	3,1	3,0	2,9
Renteudgifter	0,6	0,6	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,6

Anm.: Opgørelsen af de samlede offentlige udgifter afviger fra Danmarks Statistiks opgørelse. Udgifterne i pct. af BNP er her beregnet med afsæt i en opgørelse af de samlede udgifter, hvor alle delelementer af det offentlige forbrug – herunder fx imputerede udgifter i form af afskrivninger og indtægter i form af salg af varer og tjenesteydelser – henføres til udgiftssiden.

Kilde: Danmarks Statistik, *Økonomisk Redegørelse*, august 2022 og egne beregninger.

Udviklingen i de offentlige udgifters andel af BNP henover årene fra 2021 til 2030 skal ses i lyset af udviklingen i konjunkturer og inflation, herunder via såkaldte nævnereffekter. Fx betyder kombinationen af et positivt outputgab og høj inflation i 2022 og 2023, at nominelt BNP forøges med ca. 4½ pct. i forhold til en normalvækst. Dette trækker isoleret set ned i udgifternes andel af BNP med ca. 2¼ pct.-point fra 2021 til 2023. Denne nævnereffekt vendes derefter.

De offentlige udgifters andel af BNP skønnes samlet set reduceret med ca. 3,5 pct.-point fra 49,8 pct. af BNP i 2021 til 46,3 pct. af BNP i 2023. Udviklingen afspejler blandt andet en tilpasning af udgifterne oven på det midlertidigt høje udgiftsniveau som følge af COVID-19, men skal også ses i lyset af lavere udgifter til ledighedsrelaterede indkomstoverførsler i takt med det forventede fald i ledigheden. Hertil kommer de ovenfor beskrevne nævnereffekter.

Fra 2023 til 2030 skønnes de samlede offentlige udgifter at stige med godt 3 pct. af BNP. Dermed er udgiftsandelen i 2030 på linje med niveauet i 2017, som var et omtrent konjunktur neutralt år. Stigningen fra 2023 til 2030 skyldes især en stigning i de offentlige forbrugsudgifters andel af BNP, der ud over BNP-nævnereffekter afspejler regeringens prioriterede udgiftsvækst frem mod 2030. Hertil kommer gradvist stigende udgifter til indkomstoverførsler i takt med den demografiske udvikling og den forudsatte normalisering af konjunkturerne.

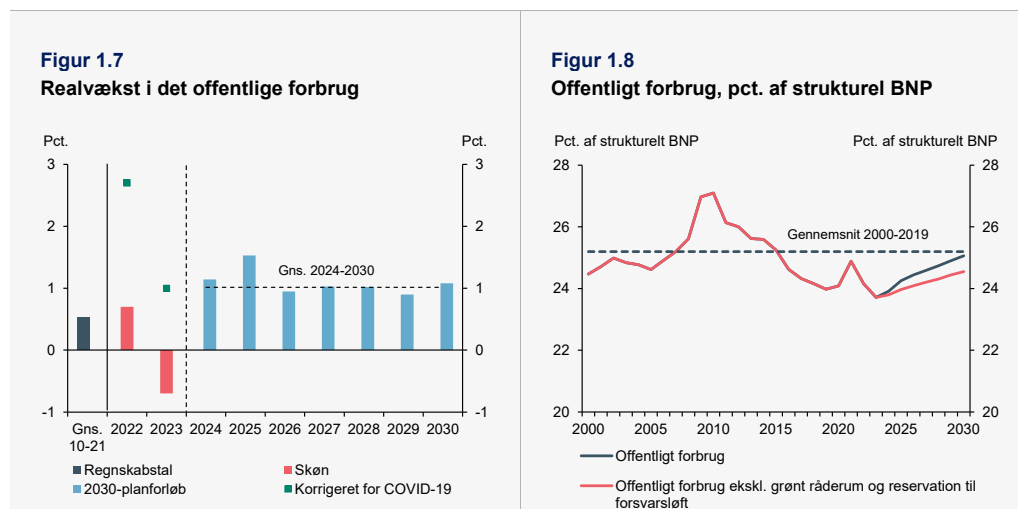
Offentligt forbrug

Forudsætningerne om det offentlige forbrug i 2022 og 2023 er beskrevet nærmere i *Økonomisk Redegørelse*, august 2022. For 2024 og frem svarer den beregningstekniske offentlige forbrugsvekst til den højest mulige offentlige forbrugsvekst inden for det mellemfristede mål for den strukturelle saldo på -0,5 pct. af BNP i 2030

(det finanspolitiske råderum). I fremskrivningen kan de offentlige forbrugsudgifter (ekskl. afskrivninger) vokse med i gennemsnit 1,0 pct. om året i 2024-2030, *jf. figur 1.7*.²

På baggrund af forudsætningerne om konjunktur- og prisudviklingen samt den forudsatte realvækst i det offentlige forbrug skønnes de offentlige forbrugsudgifter at udgøre en stigende andel af BNP frem mod 2030, *jf. figur 1.8*. Heri indgår en beregningsteknisk reservation på 11¾ mia. kr. ud af de forudsatte merudgifter til forsvarsløft på ca. 15½ mia. kr. i 2030, *jf. afsnit 1.5 ovenfor*. Hertil kommer en reservation til grønt råderum på ca. 2½ mia. kr. i 2030. Reservationerne til forsvarsløft og grønt råderum løfter dermed isoleret set forbrugsandelen i planforløbet med ca. ½ pct. af BNP, men det er ikke givet, at reservationerne vil blive udmøntet inden for den nationalregnskabsmæssige opgørelse af det offentlige forbrug.

Den konkrete tilrettelæggelse af forsvarsløftet, herunder fordelingen på drifts- og anlægsudgifter mv., beslutes først i forbindelse med et kommende forsvarsforlig, der skal gælde fra 2024. Det bemærkes, at fordelingen mellem drifts- og anlægsudgifter i forbindelse med forsvarsløftet ikke vil ændre på råderummet til andre prioriteter eller rummet til andre investeringer end forsvarsløftet.

Anm.: Den offentlige forbrugsvækst er opgjort ved inputmetoden (ekskl. afskrivninger). Det offentlige forbrug er i 2020-2025 påvirket af midlertidige merudgifter relateret til COVID-19.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Offentlige investeringer

De offentlige investeringer har de seneste år ligget på et historisk højt niveau og planlægges også at gøre det de kommende år. I forbindelse med tilrettelæggelsen

² Den højst mulige offentlige forbrugsvækst er opgjort eksklusiv den midlertidige ramme til håndtering af eventuelle indsatser i relation til COVID-19 ('Krigskassen'), hvor der aktuelt er udsponerede midler svarende til 1,3 mia. kr. i 2023 og 1,5 mia. kr. i 2024. Den angivne offentlige forbrugsvækst på 1,0 pct. i gennemsnit i 2024-2030 er ikke korrigeret for midlertidige udgifter relateret til COVID-19 samt håndteringen af situationen i Ukraine mv.

af udgifts- og finanspolitikken i 2023 er der foretaget en udmøntning af den offentlige investeringsramme i 2023. Det offentlige investeringsniveau i 2022 og 2023 er beskrevet nærmere i *Økonomisk Redegørelse*, august 2022.

Der er i 2030-planforløbet prioriteret et fortsat højt niveau for de offentlige investeringer frem mod 2030. Den offentlige investeringsramme er således forhøjet med 2½ mia. kr. årligt (ekskl. moms) i 2024-2030 som følge af en beregningsteknisk udmøntning af den underliggende forbedring af den strukturelle saldo, *jf. afsnit 1.4*.³

Endvidere er der i forbindelse med 2030-planforløbet omprioriteret midler fra investeringsrammen til det finanspolitiske råderum i 2023-27. Der omprioriteres i alt ca. 4 mia. kr. i 2023, 7¾ mia. kr. i 2024, 3,5 mia. kr. i 2025, 1 mia. kr. i 2026 og ½ mia. kr. i 2027 (ekskl. moms), hvilket bidrager til en mere jævn udvikling dels i investeringsrammen, dels i den årlige vækst i det finanspolitiske råderum (ekskl. reservationer til forsvar og grønt råderum).

Den samlede investeringsramme til bygninger og anlæg skal finansiere både allerede planlagte og igangsatte investeringer samt nye politiske prioriteringer frem mod 2030. Investeringsrammen udmøntes løbende – blandt andet i forbindelse med de årlige finanslove og økonomiaftaler med kommuner og regioner. Rammen finansierer blandt andet vedligeholdelse og udbygning af infrastrukturen, herunder initiativer fra *Aftale om infrastrukturplan 2035* (juni 2021), samt byggerier på uddannelsesområdet mv. i staten. Hertil kommer kommunale investeringer i daginstitutioner og skoler mv. og regionale investeringer i fx sygehuse. Hertil kommer en beregningsteknisk reservation under den offentlige investeringsramme på ca. 3¾ mia. kr. som en del af den samlede reservation til forsvarsloftet i lyset af *Aftale om nationalt kompromis om dansk sikkerhedspolitik* (marts 2022). Profilen for indfasning og fordelingen af udgifter til drift og anlæg mv. besluttet først i det kommende forsvarsforlig, der skal gælde fra 2024.

Tabel 1.9
Offentlige investeringer, 2021-2030

Mia. kr. (2023-priser)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Offentlige investeringer	91,5	89,4	92,0	96,2	98,2	101,9	102,4	103,2	103,3	103,4
- Heraf bygninger og anlæg	68,4	66,3	67,3	71,4	73,4	77,0	77,5	78,2	78,2	78,1
- Heraf forskning og udvikling	23,1	23,1	24,7	24,8	24,8	24,9	24,9	25,0	25,1	25,3

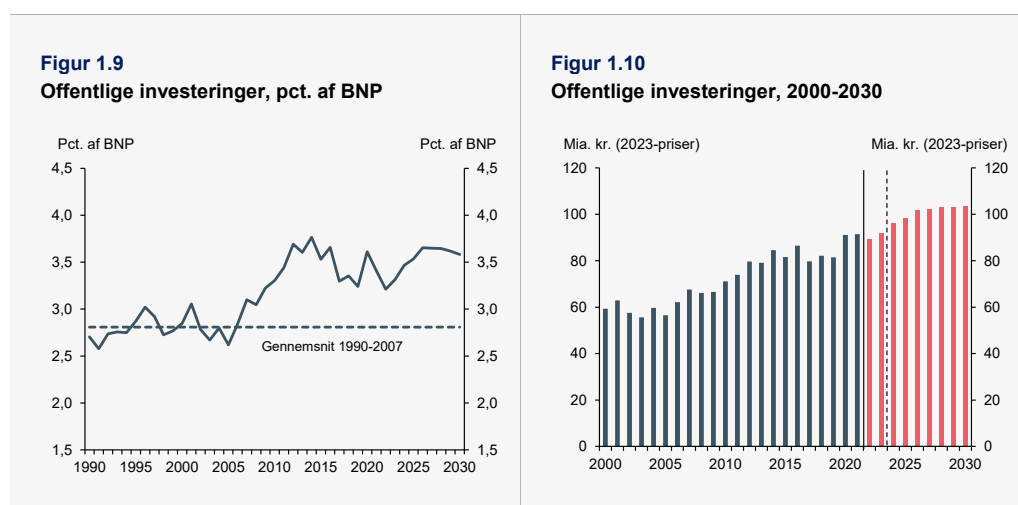
Anm.: Der er foretaget afrundinger.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

³ Løftet af investeringsrammen er målt i forhold til en opdateret beregningsteknisk fremskrivning af de offentlige investeringer fra 2025 og frem. Sammenlignet med fremskrivningen i *Danmarks Konvergensprogram 2022*, maj 2022, er rammen for de offentlige investeringer i bygninger og anlæg i 2024-2025 herudover korriigeret svarende til virkningerne af *Aftale om et mere grønt og sikkert Danmark* (juni 2022), der indeholder et finansieringsbidrag fra investeringsrammen på ca. 0,2 mia. kr. i 2024-2025 (inkl. moms).

De offentlige investeringer i forskning og udvikling fremskrives med udgangspunkt i det offentlige forskningsbudget og målet om, at de offentlige udgifter til forskning og udvikling skal udgøre 1 pct. af BNP.⁴

Med det mellemfristede 2030-planforløb forudsættes de samlede offentlige investeringer at udgøre mellem 3,5 og 3,7 pct. af BNP i 2024-2030, *jf. figur 1.9*. Det er en høj andel set i forhold til årene før finanskrisen, hvor gennemsnittet lå på 2,8 pct.

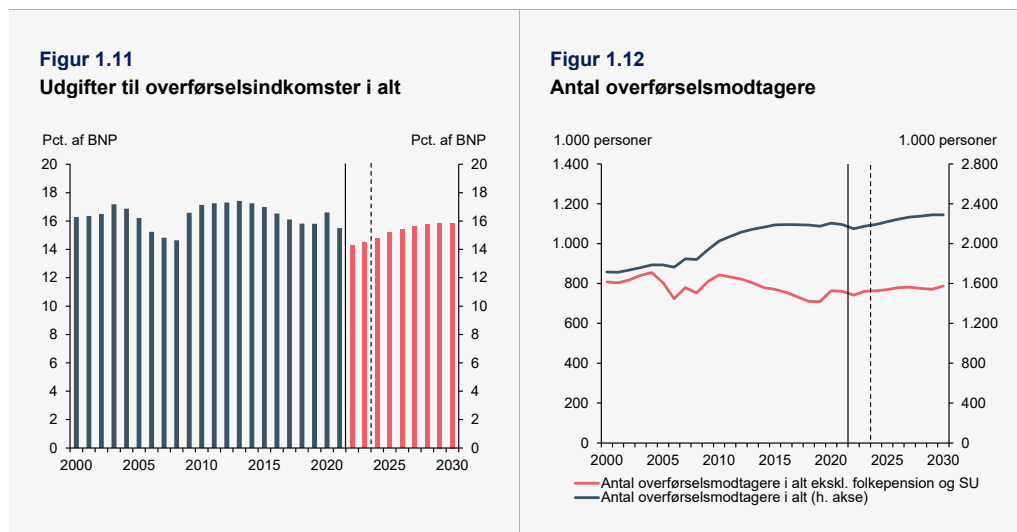
Anm.: I figur 1.9 og 1.10 er vist offentlige investeringer inkl. forskning og udvikling, men ekskl. nettokøb af bygninger og andre eksisterende investeringsgoder.

Kilde: Danmarks Statistik, *Økonomiske Redegørelse*, august 2022 og egne beregninger.

Overførselsindkomster

De samlede udgifter til overførselsindkomster skønnes at aftage fra ca. 15½ pct. af BNP i 2021 til ca. 14½ pct. af BNP i 2023, *jf. figur 1.11*. Herefter skønnes udgifterne at stige om end med aftagende fart frem mod 2030, hvilket blandt andet afspejler den forudsatte udvikling i ledigheden og demografien. Hertil kommer virkningen af tilbagetrækningsaftalens forøgelse af aldersgrænserne for efterløn og folkepension, *Aftale om ny ret til tidlig pension* (oktober 2020) og *Aftale om en ny reformpakke for dansk økonomi* (januar 2022) mv.

⁴ Forskningsmålsætningen opgøres på budgetform.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

1.8 Finanspolitikens aktivitetsvirkning

I forbindelse med udbruddet af coronapandemien er der gennemført en ekspansiv finanspolitik med både hjælpepakker og stimuli-tiltag, som har bidraget til at holde hånden under beskæftigelsen og aktiviteten. Finans- og strukturpolitikens aktivitetsvirkning skønnes således at have understøttet økonomien med, hvad der svarer til 1,9 pct. af BNP i 2020 og 1,4 pct. af BNP i 2021, målt ved de såkaldte ét-årige finanseffekter, *jf. tabel 1.10*. Den positive aktivitetsvirkning kan både tilskrives virkningen af midlertidige kompensationsordninger mv. samt virkningen af besluttede finanspolitiske tiltag, herunder udbetalingen af indefrosne feriepenge, *Aftale om grøn skattereform* (december 2020) og *Aftale om stimuli og grøn genopretning* (december 2020).

Aktiviteten kom i 2021 markant stærkere tilbage end tidligere ventet efter tilbage-slaget som følge af coronakrisen, og i 2022 og 2023 planlægges en opstramning af finanspolitikken i en situation, hvor output- og beskæftigelsesgabene skønnes at være positive og inflationen er høj. Den negative aktivitetsvirkning kan blandt andet tilskrives virkningen af *Aftale om finansloven for 2022* og beslutningen om at udskyde investeringer i regi af Landbyggefondens. Regeringen planlægger en yderligere stramning med finanslovsforslaget for 2023, herunder en stramning af de offentlige investeringer. Hertil kommer udfasningen af de midlertidige kompensationsordninger, som dæmper aktivitetsvirkningen.

I perioden efter 2023 planlægges finanspolitikken efter et mellemfristet mål for den strukturelle saldo på -0,5 pct. af BNP i 2030. Sammen med ophør af virkningerne af de midlertidige kompensationsordninger mv. giver det anledning til en omtrent neutral aktivitetsvirkning i årene 2024-2030, *jf. tabel 1.10*.

Tabel 1.10**Finans- og strukturpolitikens virkning på kapacitetspresset (ét-årige effekter)**

	2020	2021	2022	2023	Gns. 2024-26	Gns. 2027-30
Pct. af BNP						
Finans- og strukturpolitikens virkning på kapacitetsudnyttelsen ekskl. midlertidige COVID-19 tiltag ¹⁾	0,6	0,8	-0,3	-0,3	0,2	0,1
Virkning af midlertidige kompensationsordninger mv.	1,3	0,6	-1,1	-0,6	-0,1	0,0
Finanseffekt inkl. COVID-19 tiltag	1,9	1,4	-1,4	-0,9	0,0	0,1

Anm.: Den ét-årige finanseffekt er en opgørelse af finans- og strukturpolitikens bidrag til ændringer af outputgabene i et enkelt år.

- 1) Opgjort ekskl. virkningen af covid-19 tiltag, som behandles som engangsforhold i opgørelsen af den strukturelle saldo, herunder kompensationsordninger mv. Indeholder aktivitetsvirkningen af udbetaling af indefrosne feriepenge i 2020 og 2021, investeringer i regi af Landsbyggefonden i forbindelse med boligaflytningen fra 2020 samt afledte private investeringer som følge af klimaaftale 2020, *Aftale om stimuli og grøn genopretning*, *Aftale om grøn omstilling af vejtransporten* og *Aftale om grøn skattereform*, herunder virkningen af investeringsvinduet i 2021 og 2022.

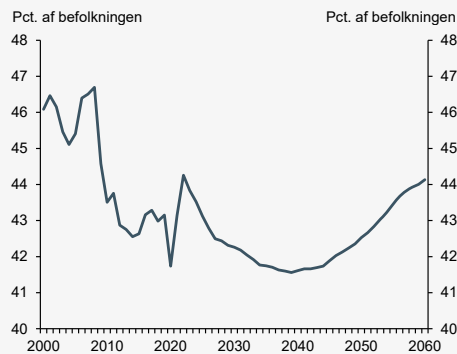
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

1.9 Finanspolitisk holdbarhed og hængekøjeudfordringen efter 2030

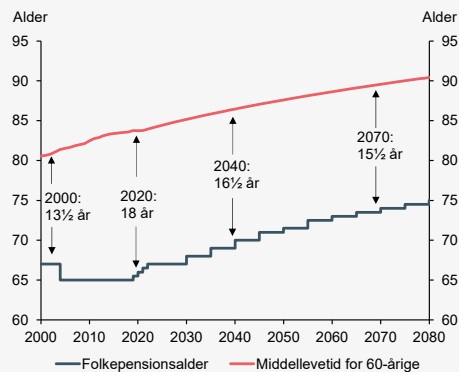
I årene efter 2030 bygger fremskrivningen på beregningstekniske principper og forudsætninger, herunder befolkningsprognosen fra Danmarks Statistik og DREAM samt Energistyrelsens prognose for produktionen og den gradvise udtømming af de danske olie- og gasreserver i Nordsøen.

Efter 2030 forværres den offentlige saldo i en længere årrække, hvorefter saldoen i det beregningstekniske forløb genoprettes på lang sigt. Det er den såkaldte hængekøjeudfordring, der primært afspejler, at der i perioden fra omkring 2025 til 2040 er udsigt til, at de beskæftigede vil udgøre en faldende andel af den samlede befolkning, jf. figur 1.13. Andelen af beskæftigede har blandt andet betydning for de samlede skatteindtægter og de offentlige udgifter til overførselsindkomster, herunder offentlige pensioner i form af folkepension mv.

Figur 1.13
Fuldtidsbeskæftigede som andel af den samlede befolkning

Figur 1.14
Udvikling i middellevetid og pensionsalder

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Udsigten til en periode med en faldende andel beskæftigede skyldes primært to forhold. For det første, at de generationer, som går på pension mellem 2025 og 2040, vil være større end de årgange, der træder ind i arbejdsstyrken. For det andet, at de generationer, der går på pension indtil omkring 2040, har udsigt til en længere pensionsperiode end mange tidligere og senere generationer, *jf. figur 1.14*.

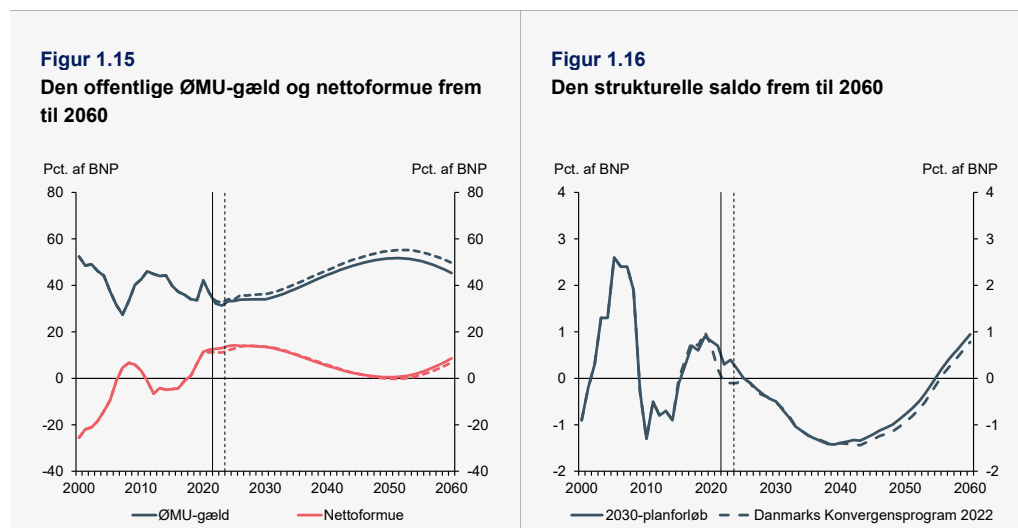
Dette hænger blandt andet sammen med, at levetiden er steget hurtigere end ventet, da velfærdsaftalen blev indgået i 2006, og at levetidsindekseringen af folkepensionsalderen indeholder en stigningsbegrænsning, så folkepensionsalderen højst kan stige med ét år hvert femte år. På langt sigt er levetidsindekseringen afgørende for, at beskæftigelsesandelen genoprettes, og at de offentlige finanser er holdbare.

Forværringen af de offentlige finanser i hængekøjeårene afspejles i den offentlige formue. I forhold til den offentlige sektors solvens og den finanspolitiske holdbarhed er nettoformuen det centrale gældsbegreb. Nettoformuen er positiv i stort set hele det beregningstekniske forløb, *jf. figur 1.15*.

I forbindelse med budgetreglerne i EU's Stabilitets- og Vækstpagt er den såkaldte ØMU-gæld det centrale gældsbegreb, og grænsen er sat til 60 pct. af BNP. I perioden efter 2030 og frem til 2050 vokser ØMU-gælden beregningsteknisk til ca. 52 pct. af BNP for derefter at aftage igen – givet underskuddene i det beregningstekniske forløb i hængekøjeårene og overskud senere hen.

ØMU-gælden er en bruttostørrelse, dvs. at ØMU-gælden ud over saldoen på de offentlige finanser også påvirkes af fx parallelle ændringer i statens aktiver og passiver. Stigningen i ØMU-gælden frem mod 2050-2060 afspejler således også, at *Aftale om boligskat* (2017) og *Aftale om ny model for finansiering af almene boliger* (2017) medfører en forøgelse af både statens aktiver og passiver – dvs. en såkaldt balancoppustning i en årrække frem. Dermed øges ØMU-gælden, uden at det er udtryk for en forværring af den offentlige nettoformue. I modsat retning trækker

blandt andet håndteringen af udbetalingen de indefrosne feriepenge via statslige genudlån til LD-fonden, hvor lånene efterfølgende afdrages i takt med arbejdsgivernes indbetalinger.

Anm.: De stiplede linjer i figur 1.15 afspejler ØMU-gælden og og nettoformuen i Danmarks Konvergensprogram 2022. I figur 1.16 er den strukturelle saldo efter 2030 baseret på et centreret gennemsnit over 3 år.

Kilde: Danmarks Konvergensprogram 2022, maj 2022, Danmarks Statistik og egne beregninger.

I det mellemfristede planforløb skønnes hængekøjeudfordringen omtrent uændret i forhold til Danmarks Konvergensprogram 2022, maj 2022, jf. figur 1.16. Den finanspolitiske holdbarhed målt ved den finanspolitiske holdbarhedsindikator (HBI) skønnes ligeledes uændret til 1,4 pct. af BNP.

De omtrent uændrede udsigter for de offentlige finanser efter 2023 sammenlignet med Danmarks Konvergensprogram 2022 indeholder den samlede virkning af nye oplysninger, herunder et nyt konjunkturgrundlag, opdaterede renteforudsætninger, ny befolkningsprognose, klimafremskrivning mv.

Bilag 1. Den strukturelle saldo i 2030-planforløb

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Bilagstabel 1.1						
Faktiske og strukturelle særlige poster i beregningen af den strukturelle saldo						
Pct. af BNP						
1. Faktisk saldo	2,6	1,2	0,8	0,5	0,1	-0,5
Konjunkturrensning						
i) Outputgab	2,7	3,1	2,0	1,5	1,0	0,5
ii) Beskæftigelsesgab	1,4	3,4	2,6	1,9	1,3	0,6
a) Sammenvejjet konjunkturgab = i)*0,4+ii)*0,6	1,9	3,3	2,3	1,7	1,2	0,6
b) Budgetfaktor	0,74	0,73	0,73	0,73	0,73	0,73
c) 1-(outputgab/100)	0,97	0,97	0,98	0,99	0,99	1,00
2. Konjunkturbidrag = a)*b)*c)	1,4	2,3	1,7	1,2	0,8	0,4
Selskabsskat						
Faktisk provenu	3,7	3,0	2,8	2,7	2,7	2,6
Strukturelt provenu	2,4	2,4	2,6	2,6	2,6	2,7
3. Korrektion for selskabsskat	1,4	0,6	0,2	0,0	0,0	0,0
Registreringsafgift						
Faktisk provenu	0,7	0,5	0,6	0,7	0,7	0,7
Strukturelt provenu	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
4. Korrektion for registreringsafgift	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0
Aktieskat						
Faktisk provenu	1,1	1,2	1,2	1,1	1,2	1,2
Strukturelt provenu	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2
5. Korrektion for aktieskat	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Bilagstabel 1.1 (fortsat)**Faktiske og strukturelle særlige poster i beregningen af den strukturelle saldo**

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Pct. af BNP						
Pensionsafkastskat						
Faktisk provenu	2,5	0,2	0,2	0,2	0,4	0,4
Strukturelt provenu	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
6. Korrektion for pensionsafkastskat	1,3	-0,9	-1,0	-1,0	-0,8	-0,8
Nordsøprovenu						
Faktisk provenu	0,0	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2
Strukturelt provenu	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2
7. Korrektion for nordsøprovenu	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,1	0,0
Nettorenter og udbytter						
Faktisk provenu	0,5	0,4	0,6	0,4	0,4	0,4
Strukturelt provenu	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
8. Korrektion for nettorenter og udbytter	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Specielle budgetposter						
Faktisk provenu før korrektioner for engangsforhold mv.	-0,7	-0,9	-1,1	-0,3	-0,3	-0,3
<i>Faktisk provenu korrigeret for engangsforhold mv. til beregning af strukturelt provenu, jf. bilagstabel 1.2</i>	-0,6	-0,5	-0,4	-0,3	-0,3	-0,3
Strukturelt provenu	-0,5	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,3
9. Korrektion for specielle budgetposter	-0,2	-0,5	-0,6	0,1	0,0	0,0
10. Øvrige korrektioner (jf. bilagstabel 1.2)	-1,7	-0,5	0,1	-0,1	0,0	0,0
- Heraf COVID-19-engangsforhold	-1,9	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0
- Heraf engangsskatteindtægter knyttet til udbetaling af inde-frosne feriepenge	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
11. 1-2-3-4-5-6-7-8-9-10 Strukturel saldo	0,7	0,3	0,4	0,2	0,0	-0,1

Bilagstabel 1.2**Engangsforskel der korrigeres for i beregningen af den strukturelle saldo**

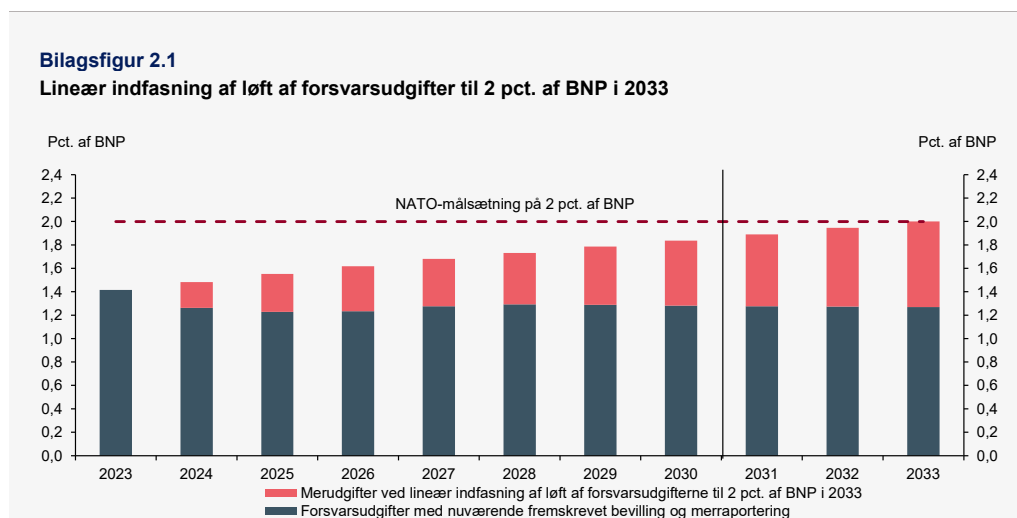
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Pct. af BNP						
Engangsforskel vedrørende covid-19	-0,1	-0,3	-0,2	0,0	0,0	0,0
Ekstraordinær udbetaling af for meget betalt ejendomsskat	0,0	-0,1	-0,5	0,0	0,0	0,0
Udbetaling af efterlønsbidrag	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Engangsforskel der korrigeres for i de specielle budgetposter i alt	-0,1	-0,4	-0,7	0,0	0,0	0,0
Øvrige korrektioner						
Engangsforskel vedrørende covid-19	-1,9	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0
- Heraf som overføres til husholdninger	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Heraf som subsidier	-1,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
- Heraf som offentligt forbrug	-1,0	-0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
- Heraf som momsindtægter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Heraf som tilbageløb via skatter ¹⁾	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Heraf som bidrag til EU	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Engangsskatteindtægter fra udbetaling af indefrosne feriepenge	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Udviklingsbistand – forskel mellem politiske tilsagn og afløb i faktisk saldo	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Korrektion for oplysninger om indtægtssiden	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Korrektioner vedrørende Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag (AUB)	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Korrektion for investeringer i kampfly ²⁾	0,0	0,0	-0,1	-0,1	0,0	0,0
Korrektion for forventet budgetkorrektion som følge af ændrede prisskøn ³⁾	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Omregning til strukturelt BNP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Øvrige korrektioner i alt	-1,7	-0,5	0,1	-0,1	0,0	0,0

- 1) Opgjort ekskl. engangsforskel vedrørende tilbageløb på selskabsskat og aktieskat.
- 2) Investeringer i kampfly behandles på samme måde som nettokøb af bygninger og andre eksisterende investeringsgoder i beregningen af den strukturelle saldo og indgår via et syvårs glidende gennemsnit.
- 3) Afspejler skøn for den budgetkorrektion, der aktuelt kan forventes for 2023 i forbindelse med budgetlægningen for 2024, som følge af reviderede pris- og lønskøn for 2023 siden maj 2022.

Bilag 2. Beregningsteknisk håndtering af forsvarsløft i de finanspolitiske rammer

I forbindelse med *Nationalt kompromis om dansk sikkerhedspolitik* (marts 2022) blev det aftalt, at forsvarsudgifterne skal løftes varigt til 2 pct. af BNP inden udgangen af 2033. Det konkrete løft – herunder profilen for indfasning og fordeling af udgifterne på henholdsvis drifts- og anlægsudgifter mv. – besluttes først i det kommende forsvarsforlig, der skal gælde fra 2024. På den baggrund er det aftalte løft af forsvarsudgifterne beregningsteknisk håndteret i 2030-planen.

Inden for de finanspolitiske rammer er der konkret afsat en beregningsteknisk reservation til løft af forsvarsudgifterne på i alt 15½ mia. kr. i 2030.⁵ Det giver plads til en lineær indfasning af det besluttede forsvarsløft til 2 pct. af BNP inden udgangen af 2033. Med afsæt i den forudsatte lineære indfasning vil forsvarsudgifterne udgøre ca. 1,8 pct. af BNP i 2030 svarende til merudgifter på ca. 0,6 pct. af BNP (ca. 15½ mia. kr.) i forhold til det budgetteknisk videreførte niveau for forsvarsudgifterne på knap 1,3 pct. af BNP i 2030, *jf. bilagsfigur 2.1*.

Anm.: Det beregningstekniske niveau for forsvarsudgifterne er skønnet på baggrund af det niveau, der er forudsat på finanslovsforslaget for 2023 og som efter 2023 er teknisk videreført og korrigeret for udgifterne til kampflyanskaffelsen og *Tillæg til aftale på forsvarsområdet 2018-2023* (januar 2019).

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Det budgettekniske videreførte niveau for forsvarsudgifterne afspejler, at der i *Aftale på forsvarsområdet 2018-2023* (januar 2018) og *Tillæg til aftale på forsvarsområdet*

⁵ Forsvarsudgifterne skønnes samlet set at skulle løftes med ca. 20½ mia. kr. i 2033 (2023-priser) for at udgøre 2 pct. af BNP i 2033. I *Konvergensprogram 2022*, maj 2022 blev merudgifterne skønnet til ca. 19½ mia. kr. (2022-priser) i 2033. Forskellen afspejler primært opregning til 2023-priser. I *Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 326 (Alm. del) af 23. maj 2022* er det desuden oplyst, at merudgifterne til løft af forsvarsudgifterne til 1,8 pct. af BNP i 2030 udgør ca. 13½ mia. kr. (2022-priser). I indeværende fremskrivning skønnes merudgifterne i 2030 til ca. 15½ mia. kr. (2023-priser), svarende til godt 1,8 pct. af BNP. Forskellen afspejler, at en lineær indfasning af forsvarsløftet til 2 pct. i 2033 indebærer, at forsvarsudgifterne skal udgøre godt 1,8 pct. i 2030 samt virkningen af opregning til 2023-priser og et justeret skøn for BNP.

2018-2023 (januar 2019) blev sigtet mod, at forsvarsudgifterne skulle udgøre 1,5 pct. af BNP i 2023. BNP-skønnet er efterfølgende opjusteret og ventes i 2023 at ligge over sit strukturelle niveau. På den baggrund svarer det budgetterede niveau for forsvarsudgifterne til ca. 1,4 pct. af BNP i 2023. Fra 2023 til 2030 er udgifterne til forsvar beregningsteknisk videreført.⁶ Som følge af stigende BNP og bortfald af høje udgifter til kampfly-anskaffelser i 2023 mv. svarer udgiftsandelen i udgangspunktet til knap 1,3 pct. af BNP i 2030.

I 2030-planforløbet indgår forsvarsløftet på 15½ mia. kr. dels som en beregningsteknisk reservation i råderummet på 11¾ mia. kr., og dels som en beregningsteknisk reservation under den offentlige investeringsramme på ca. 3¾ mia. kr. Det kan blandt andet ses i lyset af, at investeringsrammen siden *Aftale om nationalt kompromis om dansk sikkerhedspolitik* (marts 2022) er løftet med 5 mia. kr. i kraft af den underliggende saldoforbedring i dels *Danmarks Konvergensprogram 2022*, maj 2022 (2½ mia. kr.) og dels en tilsvarende forbedring i det opdaterede 2025-forløb, som danner afsæt for 2030-fremskrivningen (2½ mia. kr.).

Profilen for indfasning og fordelingen af udgifter til drift og anlæg mv. beslattes først i det kommende forsvarsforlig, der skal gælde fra 2024, og en ændret fordeling i forhold til den her forudsatte beregningstekniske fordeling vil ikke påvirke råderummet til andre prioriteter eller andre typer offentlige investeringer.

⁶ Det budgettekniske niveau for forsvarsudgifterne (for forsvarsløftet) er skønnet på baggrund af det niveau, der er forudsat på finanslovsforslaget for 2023 og som efter 2023 er teknisk videreført og korrigeret for udgifterne til kampflyanskaffelsen og *Tillæg til aftale på forsvarsområdet 2018-2023* (januar 2019).

Bilag 3. Opdateret beregning af det demografiske træk

Beregningen af det demografiske træk på offentligt forbrug er opdateret med DREAM og Danmarks Statistiks Befolkningsprognose 2022 samt seneste nationalregnskabstal for det offentlige forbrug i 2021.

Væksten i det demografiske træk er et beregningsteknisk mål, der opgør, hvor meget ressourceanvendelsen til det samlede offentlige forbrug rent mekanisk vil ændre sig som følge af ændret befolkningssammensætning. Det forudsættes, at den reale udgift pr. borger er fastholdt uændret, dog med en korrektion for delvis sund aldring.

Beregningen af det demografiske træk skal generelt fortolkes varsomt, hvilket navnlig gælder væksten fordelt på delsektorer og udgiftsområder. Beregningen er blandt andet baseret på en række forudsætninger og skøn for befolkningsudviklingen mv., som er behæftet med usikkerhed. Justerede forventninger til befolkningsudviklingen kan således have betydning for væksten i det demografiske træk. I forbindelse med den seneste befolkningsprognose, er befolkningstilvæksten fx nedjusteret både blandt de 18-66-årige og de ældre, *jf. bilagsboks 3.1.*

Bilagsboks 3.1

Befolkningsprognose 2022 og merindvandring fra Ukraine

Det skønnes i den seneste befolkningsprognose fra DREAM og Danmarks Statistik, at der frem mod 2030 vil være en lavere befolkningstilvækst sammenlignet med Befolkningsprognosen 2021. Nedjusteringen kan i høj grad tilskrives en lavere forventet nettoindvandring blandt 18-66-årige, men en kortsigtet stigning i den forventede dødelighed blandt +67-årige bidrager også.

Omvendt var antallet af fødsler i 2021 højere end forventet, hvilket medfører en opjustering i fertiliteten frem mod 2023 og bidrager til en højere befolkningstilvækst i aldersgruppen 7-17-årige fra 2023 til 2030. Det højere antal 0-6-årige i udgangsåret medfører også en nedjustering af befolkningstilvæksten for aldersgruppen frem mod 2030, i takt med at fertiliteten falder og årgangene ældes. På sigt forventes både fertilitet og dødelighed at konvergere mod omtrent samme langsigtede niveau som forudsat i prognosen fra 2021.

I befolkningsprognosen forudsætter DREAM og Danmarks Statistik en midlertidig merindvandring fra Ukraine, som stiger til 30.000 i januar 2023, hvorefter der antages en lineær og komplet genudvandring frem mod marts 2024 i overensstemmelse med særloven. Grundet usikkerhed vedrørende merindvandringens omfang og træk på offentligt forbrug, er merindvandringen udeladt i beregningen af det demografiske træk.

Bilagstabel 3.a

Befolkningstilvækst blandt udvalgte aldersgrupper i 2023-2030 – ekskl. merindvandring fra Ukraine

	2021-prognose	2022-prognose	Forskel
Ændring, 1.000 personer			
Alle alderstrin i alt	185	165	-20,2
- heraf 0-6 årige	56	52	-3,3
- heraf 7-17 årige	-30	-26	3,6
- heraf 18-66 årige	9	-6	-15
- heraf +67-årige	150	145	-5,5

Kilde: DREAM, Danmarks Statistik og egne beregninger.

Samlet set indebærer opdateringen, at væksten i det demografiske træk frem mod 2030 skønnes at være 21¼ mia. kr. (2023-priser), hvilket er en nedjustering på 2¼ mia. kr. (2023-priser) set i forhold til Finansministeriets mellemfristede fremskrivning i august 2021, *jf. bilagstabel 3.1*. Nedjusteringen kan særligt tilskrives den kortsigtede opjustering af dødelighed i befolkningsprognosen.

Bilagstabel 3.1**Væksten i det demografiske træk frem mod 2030**

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2023-2030 (Akk.)	2024-2030 (Akk.)	2024-2030 (Gns.)
2030-planforløb, august 2022											
Pct.vis vækst	0,4	0,4	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6			0,55
Vækst i mia. kr. (2023-priser)	2¼	2½	2¾	3	3¼	3¼	3½	3½	23½	21¼	3
Opdateret 2025-forløb, august 2021											
Pct.vis vækst	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6			0,60
Vækst i mia. kr. (2023-priser)	2¾	3	3	3¼	3½	3½	3½	3½	26¼	23½	3¼
Forskel											
Pct.-point	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0			-0,05
Mia. kr. (2023-priser)	-½	-½	-½	-¼	-¼	-¼	-¼	-¼	-2¾	-2¼	-¼

Anm.: I den opdaterede beregning af det demografiske træk indgår nationalregnskabstal for det offentlige forbrug i 2021, hvor det tidligere grundlag var 2020. Nationalregnskabstallene for det offentlige forbrug anvendt i beregningerne er korrigeret for engangsudgifter relateret til COVID-19.

Kilde: *Opdateret 2025-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2025*, august 2021, Danmark Statistik, DREAM og egne beregninger.

Væksten i det demografiske træk fordelt på udgiftsområder og delsektorer

Det offentlige forbrug kan opdeles i individuelt og kollektivt offentligt forbrug, hvor det individuelle forbrug dækker over uddannelse (folkeskole, gymnasier og videregående uddannelse mv.), sundhedsvæsenet (medicin, hospitaler, plejehjem), social beskyttelse (daginstitutioner, hjemmehjælp, handicapområdet, børn og unge samt voksne med særlige behov) og fritid, kultur mv. Størstedelen af disse udgifter kan individualiseres på alder, køn og herkomstgrupper. Visse udgifter kan dog ikke individualiseres, fx udgifter til fritid og kultur, der ligesom det kollektive offentlige forbrug fordeles ligeligt blandt alle borgere i beregningen.

Den beregnede vækst i det demografiske træk fordelt på overordnede udgiftsområder fremgår af *bilagstabel 3.2*.

Bilagstabel 3.2**Væksten i det demografiske træk frem mod 2030 – fordelt på udgiftsområder**

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2024- 2030 (Akk.)	2024- 2030 (Gns.)
Pct.vis vækst										
Individuelt forbrug	0,4	0,5	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7		0,6
- heraf undervisning	-0,5	-0,5	-0,5	-0,4	-0,3	-0,2	-0,1	0,1		-0,3
- heraf sundhed	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0		1,0
- heraf social beskyttelse	0,5	0,6	0,6	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8		0,7
- heraf fritid, kultur mv.	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3		0,3
Kollektivt forbrug	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3		0,3
Vækst i mia. kr. (2023-priser)										
Individuelt forbrug	1¼	2	2¼	2½	2¾	2¾	2¾	3	17¾	2½
- heraf undervisning	-½	-½	-½	-½	-¼	-¼	0	0	-1¾	-¼
- heraf sundhed	1½	1¾	1¾	1¾	1¾	1¾	1¾	1¾	12½	1¾
- heraf social beskyttelse	¾	¾	¾	1	1	1	1	1	6¾	1
- heraf fritid, kultur mv.	0	0	0	0	0	0	0	0	¼	0
Kollektivt forbrug	½	½	½	½	½	½	½	½	3½	½

Kilde: DREAM, Danmarks Statistik og egne beregninger.

Et groft skøn for væksten i det demografiske træk fordelt på offentlige delsektorer fremgår af *bilagstabel 3.3*. Beregningen af det demografiske træk skal generelt fortolkes varsomt, hvilket navnligt gælder væksten fordelt på delsektorer og udgiftsområder.

Bilagstabel 3.3**Væksten i det demografiske træk frem mod 2030 – fordelt på delsektorer**

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2024-2030 (Akk.)	2024-2030 (Gns.)
Pct.vis vækst										
Kommuner	0,4	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	0,9		0,7
Regioner	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,5		0,6
Stat	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,0		0,1
Vækst i mia. kr. (2023-priser)										
Kommuner	1	1¼	1½	1¾	2	2¼	2½	2¾	14	2
Regioner	1	1	1	1	1	¾	¾	¾	6	¾
Stat	¼	¼	¼	¼	¼	¼	0	0	1½	¼

Anm.: Det demografiske træk er som udgangspunkt ikke sektorfordelt på kommuner, regioner og stat. Finansministeriet foretager imidlertid med usikkerhed en grov fordeling af udgiftsområderne på det individuelle offentlige forbrug (Kommuner: Folkeskole, dagtilbud, hjemmehjælp, plejehjem, handicap-området, personer med særlige behov og beskæftigelsesindsats. Regioner: Hospitaler, sygesikring og medicin. Stat: Undervisning (bl.a. gymnasier og videregående uddannelse, men ekskl. folkeskole) og kultur, fritid mv). Det kollektive offentlige forbrug fordeles med 2/3 til staten og 1/3 til kommunerne. Der indregnes således ikke kollektivt offentligt forbrug til den regionale sektor. Kollektivt forbrug til forsvar indregnes særskilt under staten. Endeligt er øvrige sociale udgifter og øvrige sundhedsudgifter beregningsteknisk fordelt mellem sektorerne. Det bemærkes desuden, at fx kommunernes serviceudgifter vedrører de offentlige udgifter i budgetmæssig/regnskabsmæssig sammenhæng, mens det offentlige forbrug er en udgiftspost i nationalregnskabsmæssig sammenhæng. Der er således ikke en direkte sammenhæng mellem opgørelsen af kommunernes serviceudgifter og opgørelsen af det offentlige forbrug – og dermed det demografiske træk – i nationalregnskabet.

Kilde: DREAM, Danmarks Statistik og egne beregninger.

2. Fastsættelse af udgiftslofterne for 2026

De konkrete og bindende 4-årige udgiftslofter for stat, kommuner og regioner skal understøtte, at udgifterne holder sig inden for de planlagte rammer, og at de offentlige finanser udvikler sig i overensstemmelse med de finanspolitiske mål. De fastsatte udgiftslofter udgør den udgiftsmæssigt bindende ramme for tilrettelæggelsen af det årlige finanslovsforslag og økonomiaftaler mv., *jf. boks 2.1*.

Boks 2.1

Udgiftslofternes rolle i forbindelse med tilrettelæggelsen af udgifts- og finanspolitikken

Udgifts- og finanspolitikken tilrettelægges løbende på to niveauer: (1) Mellemløst planlægning og (2) Årlige budgetter (finanslovsforslag og økonomiaftaler mv.)

(1) Mellemløst planlægning

I forbindelse med de mellemløstede planer fastlægges de overordnede mål for finanspolitikken og de overordnede finans- og udgiftspolitiske prioriteringer frem mod planlægningshorisontens udløb (aktuelt 2030).

I det mellemløstede 2030-planforløb foretages blandt andet en vurdering af, hvor stor en vækst i det offentlige forbrug, der højst er plads til frem mod 2030, inden for rammerne af det mellemløstede mål for den offentlige saldo (det finanspolitiske råderum). Det finanspolitiske råderum er således udtryk for en beregningsteknisk højst mulig vækst i det offentlige forbrug, der afspejler et manøvrerum i udgiftspolitikken frem mod 2030 (givet at de øvrige udgifter og indtægter udvikler sig som forudsat).

Det finanspolitiske råderum omsættes løbende til bindende udgiftslofter for stat, kommuner og regioner (på budget form).¹ Efter loftfastsættelsen er udgiftsrammerne i udgangspunktet fastlåst med de lovfaste udgiftslofter. De 4-årige udgiftslofter kan dog ændres ved lov i særlige tilfælde, herunder i forlængelse af folketingsvalg, ved fremlæggelse af en ny mellemløst plan eller ved større reformer mv.

(2) Årlige budgetter (finanslovsforslag og økonomiaftaler med kommuner og regioner)

De årlige budgetter tilrettelægges inden for rammerne af de gældende udgiftslofter. Det er således udgiftslofterne – og ikke det finanspolitiske råderum (den beregningstekniske forbrugsvækst) – der udgør den udgiftsmæssigt bindende ramme for tilrettelæggelsen af det årlige finanslovsforslag og økonomiaftaler mv. Med udmøntningen af udgiftslofterne konverteres råderummet til konkrete politiske prioriteringer. I lyset heraf opgøres der ikke et råderum for det kommende finansår (aktuelt 2023).

I forbindelse med de årlige finanslovsforslag mv. prioriteres en række bevillinger på de forskellige ministerområder (på budgetform). På baggrund heraf udarbejdes et skøn for de forventede udgifter til offentligt forbrug, subsidier, offentlige investeringer mv. (på nationalregnskabsform). Skønnet for den offentlige forbrugsvækst i det kommende finansår (aktuelt 2023) er således udtryk for, hvor stor en del af udgiftsloftet, der med finanslovsforslaget prioriteres til driftsudgifter mv., der indgår i det offentlige forbrug.

1) Udgiftslofterne omfatter ud over driftsudgifter bl.a. også overførsler til udlandet (EU-bidrag og udviklingsbistand) og udgifter til F&U. Udgiftslofterne fastsættes således med afsæt i både det finanspolitiske råderum (den højst mulige forbrugsvækst) og den forudsatte udgiftsudvikling i de øvrige loftbelagte udgifter.

I forbindelse med finanslovsforslaget for 2023 er der fremsat lovsforslag om udgiftslofter for det nye fjerde år (2026). Udgiftslofterne i 2026 er fastsat i overensstemmelse med det mellemløstede 2030-planforløb, der afspejler regeringens prioriteringer på finanslovsforslaget for 2023 mv., og opfylder det mellemløstede mål for den strukturelle saldo på -0,5 pct. af BNP i 2030 samt det overordnede mål

om finanspolitisk holdbarhed. De fremlagte udgiftslofter for 2026 er således fastsat inden for budgetlovens rammer.

Overordnet set fastsættes der udgiftslofter for driftsudgifter i stat, kommuner og regioner, som i høj grad er rammestyrede, *jf. afsnit 2.1*, og for statslige udgifter til indkomstoverførsler mv., som er lovbundne og påvirkes af antallet af modtagere, *jf. afsnit 2.2*.

2.1 Fastsættelse af driftslofter for stat, kommuner og regioner i 2026

De loftsbelagte udgifter under driftslofterne i stat, kommuner og regioner omfatter navnlig driftsudgifter og erhvervstilskud mv., som i forbindelse med loftfastsættelsen fremskrives med det finanspolitiske råderum (højest mulige offentlige forbrugsvækst) og den midlertidige reserve til håndtering af COVID-19 udgifter. Herudover omfatter det statslige delloft for driftsudgifter udgifter til udlandet i form af EU-bidrag og udviklingsbistand mv. samt udgifter til forskning og udvikling, som fremskrives særskilt, *jf. også "Dokumentation for fastsættelsen af udgiftslofter for 2026" på www.fm.dk*.

I det mellemfristede 2030-planforløb er der plads til en gennemsnitlig realvækst i det offentlige forbrug på ca. 1,0 pct. om året i 2024-2030, mens den afsatte midlertidige ramme til håndtering af COVID-19 gradvist udfases frem mod 2025.⁷ I 2026 udgør den forudsatte realvækst i det offentlige forbrug ca. 1,0 pct., svarende til omtrent 6½ mia. kr., *jf. tabel 2.1*.

Tabel 2.1
Indregnet udgiftsvækst i udgiftslofterne

Mia. kr., 2023-priser	2023	2024	2025	2026
Offentlig forbrugsvækst i 2023 og finanspolitisk råderum, 2024-2026 (ekskl. reserve)	6½	10	18¾	25¼
Ramme til COVID-19 ¹⁾	1¾	2	0	0
Udgifter i alt (opgjort som råderum inkl. reserver)	8¾	12	18¾	25¼
Udgiftsvækst i udgiftslofterne (målt ift. 2023)²⁾		2¼	9¼	16

Anm.: Den samlede udgiftsvækst udgør grundlaget for fastsættelsen af udgiftslofterne og svarer til det finanspolitiske råderum (opgjort ekskl. midlertidige udgifter til COVID-19, der vurderes at være engangsforhold) opgjort inkl. reserver.

- 1) Der tages udgangspunkt i den midlertidige ramme til COVID-19, indbudgetteret under delloft for drift i 2023 (§35.11.07. Reserve til håndtering af udfordringer i lyset af COVID-19 mv.), tillagt virkningen af udmøntninger fra rammen til loftbelagte tiltag uden for det offentlige forbrug.
- 2) Bidraget fra forbrugsvæksten i 2024 er korrigeret særskilt ned med ca. 1½ mia. kr. i lyset af ekstraordinær usikkerhed om udgiftsskønnene vedr. ukrainere i 2023-24 og den generelle usikkerhed om sammenhængen mellem budgetvirkninger under delloft for drift og udgiftsskønnene på nationalregnskabsform mv.

Kilde: Egne beregninger.

⁷ Den angivne offentlige forbrugsvækst på 1,0 pct. i gennemsnit i 2024-2030 er ikke korrigeret for midlertidige udgifter relateret til COVID-19 samt håndteringen af situationen i Ukraine mv.

Den forudsatte realvækst i det offentlige forbrug indebærer sammen med fremskrivningen af en række øvrige loftsbelagte udgifter, at de loftsbelagte driftsudgifter i stat, kommuner og regioner i alt kan svare til 680,3 mia. kr. i 2026 (2023-priser), *jf. tabel 2.2.*

Tabel 2.2
Driftsudgiftslofter for stat, kommuner og regioner 2023-2026

	2023	2024	2025	2026
Mia. kr., 2023-priser				
Statsligt delloft for driftsudgifter	239,2	246,2	253,9	260,2
Kommunalt udgiftsloft	287,8	287,8	287,8	287,8
Regionalt delloft for sundhedsudgifter	129,4	129,4	129,4	129,4
Regionalt delloft for udviklingsopgaver	2,9	2,9	2,9	2,9
Loftsbelagte driftsudgifter i alt	659,3	666,3	674,0	680,3

Kilde: Finanslovsforslaget for 2023.

Med de fremsatte udgiftslofter for 2026 er hele det finanspolitiske råderum som udgangspunkt – og efter vanlig praksis – placeret under det statslige delloft for driftsudgifter.

Boks 2.2

Driftslofter for 2026: Beregningsforudsætninger

Afgrænsningen af de fastsatte driftslofter tager afsæt i de statslige, kommunale og regionale budgetter, der er forskellig fra afgrænsningen af de offentlige udgifter i nationalregnskabet.

Driftslofterne omfatter primært driftsudgifter, der indgår i det offentlige forbrug i nationalregnskabet, en række tilskud, som på nationalregnskabsform kan henføres til subsidier, udgifter til forskning og udvikling, som indgår i de offentlige investeringer samt udgifter til udlandet i form af blandt andet EU-bidrag og udviklingsbistand.

I forbindelse med fastsættelsen af udgiftslofterne for 2026 er de loftsbelagte udgifter på budgetform således fremskrevet med den nationalregnskabsmæssige udvikling i det offentlige forbrug i det mellemfristede 2030-planforløb tillagt den afsatte ramme til håndtering af COVID-19 under delloft for drift.

Driftsudgifter, erhvervstilskud mv.: De loftsbelagte driftsudgifter og erhvervstilskud mv. fremskrives med realvæksten i det offentlige forbrug (ekskl. afskrivninger). I det mellemfristede 2030-planforløb udgør realvæksten i det offentlige forbrug ca. 1,0 pct. i 2026. Det bemærkes, at der i forbindelse med loftfastsættelsen korrigeres for udviklingen i de driftsudgifter til aktivering, der er omfattet af det statslige delloft for indkomstoverførsler.

Udgifter til forskning og udvikling: De loftsbelagte udgifter til forskning og udvikling mv. fremskrives med udgangspunkt i det offentlige forskningsbudget og forskningsmålsætningen på 1,0 pct. af BNP.

EU-bidrag: De loftsbelagte udgifter til henholdsvis moms- og BNI-bidrag fremskrives svarende til budgetteringen på finanslovsforslaget for 2023.

Udviklingsbistand: Udviklingsbistanden fremskrives teknisk med udgangspunkt i at udgifterne udgør en konstant andel af BNI.

Bloktilskud til Færøerne og Grønland: Bloktilskuddet til Grønland fastholdes reelt i fremskrivningen ved at fremskrive udgifterne med prisudviklingen på offentligt varekøb og lønsum, mens bloktilskuddet til Færøerne er fastholdt på udgiftsniveauet i 2015.

Der vil i forbindelse med det årlige bloktilskudsaktstykke være mulighed for at tilføre midler til kommuner og regioner ved en udgiftsneutral omprioritering fra det statslige delloft for driftsudgifter til det kommunale og regionale udgiftsloft.

2.2 Fastsættelse af det statslige delloft for indkomstoverførsler i 2026

Det statslige delloft for indkomstoverførsler omfatter den statslige andel af udgifterne til blandt andet folkepension, førtidspension, efterløn, sygedagpenge mv. Udgifterne til ledighedsrelaterede (og dermed stærkt konjunkturfølsomme) indkomstoverførsler som a-dagpenge og kontanthjælp er ikke omfattet af udgiftsloftet for at sikre, at de automatiske stabilisatorer kan virke.

Det statslige delloft for indkomstoverførsler i 2026 er fastsat i overensstemmelse med det mellemfristede 2030-planforløb, og svarer som udgangspunkt til budgetteringen af de loftsbelagte statslige indkomstoverførsler i 2026 på finanslovsforslaget for 2023 (BO3-året) tillagt en udsvingsbuffer, jf. også ”*Dokumentation for fastsættelsen af udgiftslofter for 2026*” på www.fm.dk.

Tabel 2.3
Statsligt delloft for indkomstoverførsler i 2023-2026

	2023	2024	2025	2026
Mia. kr., 2023-priser				
Statsligt delloft for indkomstoverførsler	306,3	303,6	304,7	306,7

Kilde: Finanslovsforslaget for 2023.

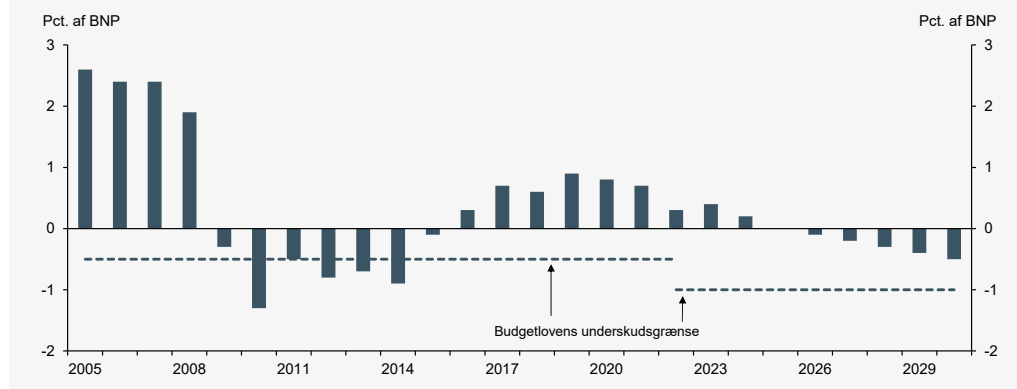
2.3 Fastsættelse og virkning af udsvingsbufferen

I henhold til budgetloven skal det statslige delloft for indkomstoverførsler indeholde en øremærket reserve til eventuelle merudgifter under delloftet for indkomstoverførsler. I forbindelse med loftfastsættelsen for 2026 er indregnet en udgiftsbuffer på 1,0 pct. af de samlede udgifter under det statslige delloft for indkomstoverførsler, svarende til 3,0 mia. kr.

I henhold til lov om udgiftslofter § 2 kan der omprioriteres mellem de to statslige dellofter i tilfælde af permanente udgiftsændringer. Det fremgår imidlertid af lov-bemærkningerne, at dette ikke gælder fsva. den afsatte udsvingsbuffer under delloftet for indkomstoverførsler. Den afsatte udsvingsbuffer afspejler en afvejning mellem forskellige hensyn i planlægningen af den økonomiske politik. På den ene side afsættes plads til at håndtere den fremskrivningsusikkerhed, som de loftsbelagte udgifter er forbundet med. På den anden side kan en for stor udsvingsbuffer potentielt bidrage til, at varige udgiftsskred ikke håndteres i tide.

I 2030-planforløbet, som indregner de faktiske skøn for de loftsbelagte udgifter til indkomstoverførsler, skønnes den strukturelle saldo til -0,1 pct. af BNP i 2026, *jf. figur 2.1*. Hvis det som følge af ændrede skøn viser sig, at de loftsbelagte udgifter vokser mere end forudsat – og udsvingsbufferen dermed kommer helt eller delvist i brug – vil det isoleret set svække den strukturelle saldo i 2026. Den strukturelle saldo vil som udgangspunkt blive svækket nogenlunde parallelt med forøgelsen af de loftsbelagte udgifter, *jf. nærmere i boks 2.4 i Opdateret 2020-forløb, august 2014*. En buffer på 3,0 mia. kr. i 2026 svarer til ca. 0,1 pct. af BNP og kan således afholdes inden for budgetlovens underskudsgrænse på 1 pct. af BNP.

Figur 2.1
Skøn for strukturel saldo

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Bilagstabeller

Bilagstabel B.1										
Befolkning og arbejdsmarked (mellemløbet)										
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1.000 personer										
Samlet befolkning	5.765	5.884	5.904	5.923	5.943	5.964	5.985	6.007	6.028	6.049
I arbejdsstyrken	2.916	3.108	3.111	3.093	3.079	3.072	3.065	3.069	3.069	3.073
Samlet beskæftigelse (ekskl. orlovs-personer)	2.824	3.043	3.035	3.015	2.997	2.983	2.970	2.974	2.974	2.977
- heraf i støttet beskæftigelse ¹⁾	40	31	30	28	27	26	23	20	20	20
Nettoledige	92	65	76	78	82	89	95	95	95	95
Bruttoledige (inkl. aktiverede)	116	78	93	91	95	102	109	109	109	109
Uden for arbejdsstyrken	2.849	2.776	2.793	2.830	2.864	2.892	2.921	2.938	2.959	2.976
- aktiverede dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere ²⁾	25	13	17	13	13	14	14	14	14	14
- førtidspens. uden for arbejdsstyrken	181	205	205	204	203	203	201	200	199	203
- efterlønsmodtagere	52	40	30	28	28	30	25	21	20	23
- folkepens. uden for arbejdsstyrken	975	958	965	980	996	1.011	1.026	1.041	1.056	1.047
- tidlig pension uden for arbejdsstyrken	0	7	12	14	12	11	11	10	9	13
- seniorpension uden for arbejdsstyrken	0	17	19	22	24	25	25	26	25	25
- personer under 15 år	961	944	941	940	941	946	956	968	982	995
- øvrige uden for arbejdsstyrken	655	592	603	628	646	654	662	657	654	655
Strukturel beskæftigelse	2.831	2.944	2.960	2.959	2.959	2.964	2.970	2.974	2.974	2.977
Strukturel arbejdsstyrke	2.924	3.050	3.065	3.059	3.056	3.060	3.065	3.069	3.069	3.073
Strukturel nettoledighed	92	106	105	100	97	96	95	95	95	95
Gennemsnitlig arbejdstid	1.452	1.406	1.401	1.405	1.405	1.405	1.407	1.408	1.409	1.411

Anm.: Forløbet frem mod 2030 tager afsæt i prognosen fra *Økonomisk Redegørelse*, august 2022.

- 1) Omfatter personer i beskæftigelse med løntilskud (herunder fleksjob og skånejob) samt aktiverede kontanthjælpsmodtagere i virksomhedspraktik.
- 2) Omfatter kun arbejdsmarkedssparate kontanthjælpsmodtagere. Antallet af aktiverede dagpenge modtagere og arbejdsmarkedssparate kontanthjælpsmodtagere er opgjort inkl. løntilskud og individuel jobtræning.

Kilde: Danmarks Statistik, DREAM, *Økonomisk Redegørelse*, august 2022 og egne beregninger.

Bilagstabel B.1 (fortsat)
Befolkning og arbejdsmarked (langt sigt)

	2040	2050	2060	2070	2080	2090
1.000 personer						
Samlet befolkning	6.204	6.295	6.399	6.563	6.740	6.894
I arbejdsstyrken	3.099	3.222	3.379	3.459	3.573	3.710
Samlet beskæftigelse (ekskl. orlovs personer)	3.003	3.123	3.274	3.353	3.463	3.595
- heraf i støttet beskæftigelse ¹⁾	20	20	21	22	22	23
Nettoledige	96	99	104	107	110	114
Bruttoledige (inkl. aktiverede)	110	115	120	123	127	132
Uden for arbejdsstyrken	3.105	3.073	3.021	3.104	3.168	3.184
- aktiverede dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere ²⁾	14	15	16	17	17	18
- førtidspens. uden for arbejdsstyrken	214	232	254	261	271	286
- efterlønsmodtagere	17	15	15	16	16	16
- folkepens. uden for arbejdsstyrken	1.084	1.053	941	943	984	964
- tidlig pension uden for arbejdsstyrken	12	12	13	14	14	13
- seniorpension uden for arbejdsstyrken	23	22	26	25	24	25
- personer under 15 år	1.070	1.027	1.043	1.106	1.094	1.097
- øvrige uden for arbejdsstyrken	672	697	714	722	748	765
Strukturel beskæftigelse	3.003	3.123	3.274	3.353	3.463	3.595
Strukturel arbejdsstyrke	3.099	3.222	3.379	3.459	3.573	3.710
Strukturel nettoledighed	96	99	104	107	110	114
Gennemsnitlig arbejdstid	1.412	1.409	1.417	1.418	1.413	1.416

- 1) Omfatter personer i beskæftigelse med løntilskud (herunder fleksjob og skånejob) samt aktiverede kontanthjælpsmodtagere i virksomhedspraktik.
- 2) Omfatter kun arbejdsmarkedsparate kontanthjælpsmodtagere. Antallet af aktiverede dagpenge-modtagere og arbejdsmarkedsparate kontanthjælpsmodtagere er opgjort inkl. løntilskud og individuel jobtræning.

Kilde: Danmarks Statistik, DREAM og egne beregninger.

Bilagstabel B.2**Personer på indkomstoverførsler (mellemløst sigt)**

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1.000 personer										
Arbejdsløshedsdagpenge (ekskl. aktiverede)	82	52	60	64	68	73	78	78	78	78
Kontanthjælp (ekskl. aktiverede)	75	69	72	77	79	82	84	84	84	84
Aktiverede dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere ¹⁾	22	23	25	26	27	27	28	28	28	28
Feriedagpenge	3	1	1	1	1	1	2	2	2	2
Førtidspension ²⁾	218	225	225	225	224	223	222	220	219	224
Seniorpension ²⁾	12	19	21	25	26	27	28	28	28	28
Tidlig pension ³⁾	0	7	14	16	14	12	13	12	11	16
Efterløn ³⁾	52	47	37	34	34	35	30	25	24	27
Fleksydelse	3	3	3	2	2	2	2	1	1	2
Revalideringsydelse ⁴⁾	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1
Sygedagpenge ⁵⁾	84	69	64	64	64	64	64	64	64	65
Barselsdagpenge	52	51	52	53	55	55	56	56	56	56
Ledighedsydelse	16	14	15	15	15	15	15	15	15	15
Ressourceforløb	33	37	35	35	35	36	36	36	36	37
Integrationsydelse	10	17	24	10	9	9	9	9	9	10
I alt	664	637	650	648	654	663	667	660	656	672
SU	315	307	303	302	303	303	303	302	300	298
I alt inkl. SU	979	944	953	950	957	967	970	962	957	969
Folkepensionister ²⁾	1.116	1.101	1.111	1.129	1.146	1.164	1.181	1.199	1.217	1.203
I alt inkl. SU og folkepensionister	2.095	2.045	2.065	2.079	2.104	2.130	2.151	2.161	2.174	2.173
Støttet beskæftigelse ⁶⁾	96	105	111	114	115	116	115	115	115	115
I alt inkl. SU, folkepensionister og støttet beskæftigelse	2.191	2.150	2.176	2.193	2.219	2.246	2.266	2.276	2.288	2.288

Anm.: Forløbet frem mod 2030 tager afsæt i prognosen fra *Økonomisk Redegørelse*, august 2022.

- 1) Opgørelsen afviger fra andre registerbaserede opgørelse, da personer i støttet beskæftigelse ikke er omfattet. Derudover omfattes både arbejdsmarkedssparate og ikke-arbejdsmarkedssparate kontanthjælpsmodtagere.
- 2) Førtids-, senior- og folkepension er inkl. pensionister bosiddende i udlandet samt pensionister i beskæftigelse.
- 3) Efterlønsmodtagere og modtagere af tidlig pension omfatter modtagere i beskæftigelse.
- 4) Ekskl. revalidering med løntilskud.
- 5) Antallet af sygedagpengemodtagere afspejler ikke det samlede sygefravær, men den del af sygefraværet, som ikke er omfattet af arbejdsgiverperioden samt sygdomsforløb blandt ledige.
- 6) Omfatter personer i beskæftigelse med løntilskud (herunder fleksjob og skånejob) samt aktiverede kontanthjælpsmodtagere i virksomhedspraktik.

Kilde: Danmarks Statistik, DREAM, *Økonomisk Redegørelse*, august 2022 og egne beregninger.

Bilagstabel B.2 (fortsat)**Personer på indkomstoverførsler (langt sigt)**

	2040	2050	2060	2070	2080	2090
1.000 helårspersoner						
Arbejdsløshedsdagpenge (ekskl. aktiverede)	79	82	87	88	91	95
Kontanthjælp (ekskl. aktiverede)	83	84	85	84	86	89
Aktiverede dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere ¹⁾	27	28	28	28	29	30
Feriedagpenge	2	2	2	2	2	2
Førtidspension ²⁾	235	254	278	286	297	314
Seniorpension ²⁾	26	24	28	28	27	27
Tidlig pension ³⁾	14	15	15	17	17	15
Efterløn ³⁾	20	18	18	19	18	19
Fleksydelse	2	2	2	2	2	2
Revalideringsydelse ⁴⁾	1	1	1	1	1	1
Sygedagpenge ⁵⁾	66	69	74	75	77	82
Barselsdagpenge	53	52	57	57	55	58
Ledighedsydelse	16	16	18	18	19	20
Ressourceforløb	37	37	38	39	39	41
Integrationsydelse	10	11	11	11	11	12
I alt	670	694	742	756	773	807
SU	284	313	317	305	322	332
I alt inkl. SU	954	1.007	1.058	1.061	1.095	1.139
Folkepensionister ²⁾	1.239	1.194	1.062	1.074	1.119	1.094
I alt inkl. SU og folkepensionister	2.192	2.200	2.120	2.135	2.214	2.232
Støttet beskæftigelse ⁶⁾	115	120	129	133	138	146
I alt inkl. SU, folkepensionister og støttet beskæftigelse	2.308	2.320	2.249	2.268	2.352	2.379

1) Opgørelsen afviger fra andre registerbaserede opgørelse, da personer i støttet beskæftigelse ikke er omfattet. Derudover omfattes både arbejdsmarkedssparate og ikke-arbejdsmarkedssparate kontanthjælpsmodtagere.

2) Førtids-, senior- og folkepension er inkl. pensionister bosiddende i udlandet samt pensionister i beskæftigelse.

3) Efterlønsmodtagere og modtagere af tidlig pension omfatter modtagere i beskæftigelse.

4) Ekskl. revalidering med løntilskud.

5) Antallet af sygedagpengemodtagere afspejler ikke det samlede sygefravær, men den del af sygefraværet, som ikke er omfattet af arbejdsgiverperioden samt sygdomsforløb blandt ledige.

6) Omfatter personer i beskæftigelse med løntilskud (herunder fleksjob og skånejob) samt aktive-rede kontanthjælpsmodtagere i virksomhedspraktik.

Kilde: Danmarks Statistik, DREAM og egne beregninger.

Bilagstabel B.3**Nøgletal for dansk økonomi (mellemløst sigt)**

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Realvækst i pct.										
Privat forbrug	4,2	0,5	1,1	1,5	1,5	1,6	1,5	1,5	1,5	1,3
Offentligt forbrug ¹⁾	3,9	0,7	-0,7	0,6	1,5	0,9	1,0	1,0	0,9	1,1
Boligbyggeri	9,9	5,8	-8,0	-1,1	-0,9	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,1
Erhvervsinvesteringer	6,3	4,2	1,3	1,6	1,9	0,6	0,7	0,9	0,9	0,7
- heraf materielinvesteringer	5,6	4,8	1,7	0,7	1,1	0,9	1,0	1,3	1,3	1,3
- heraf bygge- og anlægsinvesteringer	7,8	3,1	0,6	3,3	4,3	-0,2	0,1	-0,3	-0,3	-0,8
Offentlige investeringer	0,4	-2,3	2,9	4,5	2,1	3,8	0,5	0,8	0,1	0,1
- heraf forskning og udvikling	-2,2	-0,3	7,0	0,4	0,0	0,5	-0,1	0,5	0,4	0,5
Lagerinvesteringer ²⁾	0,0	0,4	0,0	-0,2	-0,1	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Endelig indenlandsk anvendelse	4,6	1,8	0,2	1,1	1,4	1,5	1,1	1,2	1,1	1,0
Eksport										
Eksport	8,0	3,6	2,3	3,1	2,0	1,8	2,2	1,5	2,1	2,6
Import	8,0	2,0	1,4	3,7	3,3	3,5	2,9	1,9	2,2	2,4
BNP	4,9	2,8	0,8	0,9	0,7	0,6	0,8	0,9	1,1	1,2
BVT i private byerhverv	6,1	3,8	0,8	0,6	0,7	0,6	0,5	0,8	1,2	1,4
Vækst i pct.										
Timelønomsprognoser	1,1	3,1	3,6	4,0	3,4	3,3	3,2	3,0	3,0	3,0
Timelønninger	2,9	3,6	3,6	3,5	3,4	3,3	3,2	3,0	3,0	3,0
Timeproduktivitet i private byerhverv	1,4	0,1	1,7	1,0	1,7	1,3	1,2	0,7	1,3	1,3
Eksportpriser	8,4	9,7	-2,2	0,8	0,6	1,1	1,2	1,5	1,2	1,4
Importpriser	7,9	11,2	-0,6	1,3	1,2	1,3	1,4	1,4	1,5	1,6
Forbrugerpriser	2,1	7,3	3,3	1,7	1,6	1,8	1,9	1,9	1,6	1,7
Kontantprisen på ejerboliger	10,6	3,1	-4,8	-1,0	1,5	1,9	2,2	2,4	2,3	2,4
Pct.										
Obligationsrente	-0,1	0,9	1,2	1,4	1,6	1,7	1,9	2,0	2,1	2,3
Pct. af BNP										
Betalingsbalance	8,8	8,5	7,5	8,9	7,9	6,7	7,2	6,6	6,0	5,6
Offentlig sektors saldo	2,6	1,2	0,8	0,5	0,1	-0,5	-0,2	-0,3	-0,4	-0,5
Privat finansiel opsparing	6,1	7,4	6,7	8,4	7,7	7,2	7,4	6,9	6,4	6,1
Privat forbrug	45,6	45,5	46,4	46,6	47,1	47,5	47,8	48,0	48,2	48,3
Offentligt forbrug	24,3	23,1	23,1	23,4	23,9	24,3	24,6	24,7	24,9	25,1

Anm.: Forløbet frem mod 2030 tager afsæt i prognosen fra *Økonomisk Redegørelse*, august 2022.

1) Realvæksten i det offentlige forbrug er opgjort ved input-metoden ekskl. afskrivninger og er således et udtryk for væksten i ressourceforbruget og ikke fremgangen i service og kan derfor ikke sammenlignes med realvæksten i det private forbrug.

2) Angiver lagerændringernes bidrag til BNP-væksten.

Kilde: Danmarks Statistik, DREAM, *Økonomisk Redegørelse*, august 2022 og egne beregninger.

Bilagstabel B.3 (fortsat)**Nøgletal for dansk økonomi (langt sigt)**

	2030-35	2035-40	2040-50	2050-60	2060-70	2070-80	2080-90
Gns. årlig realvækst i pct.							
Privat forbrug	1,2	1,6	1,5	1,3	1,2	1,2	1,2
Offentligt forbrug ¹⁾	1,1	0,9	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8
Boligbyggeri	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Erhvervsinvesteringer	0,2	1,0	1,7	2,0	1,3	1,4	1,6
- heraf materielinvesteringer	0,0	0,9	1,6	2,1	1,4	1,4	1,6
- heraf bygge- og anlægsinvesteringer	0,8	1,3	1,9	1,9	0,8	1,2	1,6
Offentlige investeringer	0,4	1,0	1,1	1,1	1,0	1,3	1,1
- heraf forskning og udvikling	0,3	0,6	0,8	0,9	0,7	0,7	0,8
Lagerinvesteringer ²⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Endelig indenlandsk anvendelse	1,0	1,3	1,3	1,2	1,1	1,1	1,2
Eksport	1,1	0,9	1,1	1,4	1,0	1,0	1,2
Import	1,2	1,2	1,2	1,2	1,0	1,0	1,1
BNP	0,9	1,1	1,2	1,4	1,1	1,1	1,2
BVT i private byerhverv	1,1	1,2	1,5	1,7	1,3	1,3	1,4
Gns. årlig vækst i pct.							
Timelønomkostninger	3,0	3,0	2,9	2,9	2,8	2,8	2,8
Timelønninger	3,0	3,0	2,9	2,9	2,8	2,8	2,8
Timeproduktiviteten i private byerhverv	1,2	1,2	1,1	1,1	1,1	1,0	1,0
Eksportpriser	1,6	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
Importpriser	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
Forbrugerpriser	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
Kontantprisen på ejerboliger	2,2	2,5	2,6	2,8	2,5	2,5	2,6
Pct. p.a., niveau i slutår							
Obligationsrente	2,8	3,2	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Pct. af BNP, niveau i slutår							
Betalingsbalance	4,8	4,5	5,2	7,2	8,4	9,1	10,4
Offentlig sektors saldo	-1,2	-1,4	-0,7	1,0	2,0	2,5	3,6
Privat finansiel opsparing	6,0	5,9	6,0	6,2	6,4	6,5	6,8
Privat forbrug	48,8	49,7	50,5	49,4	49,4	49,4	49,0
Offentligt forbrug	26,1	26,6	26,5	26,0	26,2	26,5	26,5
Eksport	63,9	62,8	61,4	60,9	59,6	58,2	57,3
Import	61,2	61,2	60,5	58,5	57,2	56,2	55,1

1) Realvæksten i det offentlige forbrug er opgjort ved input-metoden ekskl. afskrivninger og er således et udtryk for væksten i ressourceforbruget og ikke fremgangen i service og kan derfor ikke sammenlignes med realvæksten i det private forbrug.

2) Angiver lagerændringernes bidrag til BNP-væksten.

Kilde: Danmarks Statistik, DREAM og egne beregninger.

Bilagstabel B.4**Offentlige finanser (mellemløbet)**

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Pct. af BNP										
Offentlig saldo	2,6	1,2	0,8	0,5	0,1	-0,5	-0,2	-0,3	-0,4	-0,5
Primært offentlig saldo	2,2	0,8	0,3	0,1	-0,3	-0,9	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Nettorenteindtægter ¹⁾	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,2	0,1
<hr/>										
Offentlige udgifter ²⁾	49,8	46,0	46,3	46,5	47,5	48,2	48,8	49,0	49,4	49,4
Primære udgifter	49,2	45,5	45,8	46,1	47,1	47,8	48,4	48,6	48,8	48,8
Offentligt forbrug ³⁾	24,3	23,1	23,1	23,4	23,9	24,3	24,6	24,7	24,9	25,1
Offentlige investeringer	3,4	3,2	3,3	3,5	3,5	3,7	3,6	3,6	3,6	3,6
- heraf forskning og udvikling	0,9	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Indkomstoverførsler	15,5	14,3	14,5	14,8	15,2	15,4	15,7	15,8	15,9	15,9
Subsidier	2,5	1,5	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Øvrige primære udgifter	3,5	3,4	3,6	3,1	3,0	3,1	3,1	3,1	3,0	2,9
Renteudgifter	0,6	0,6	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,6
<hr/>										
Offentlige indtægter ²⁾³⁾	52,4	47,2	47,1	47,0	47,6	47,8	48,5	48,7	48,9	48,9
Skatter	47,4	42,6	42,3	42,3	42,9	43,0	43,7	43,8	44,0	44,0
Personskatter mv. ⁴⁾	20,8	19,8	19,7	19,9	20,1	20,1	19,9	20,0	20,2	20,2
- heraf ejendomsværdiskat	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Arbejdsmarkedsbidrag	4,4	4,2	4,2	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3	4,4	4,4
Pensionsafkastskat	2,5	0,2	0,2	0,2	0,4	0,4	1,2	1,2	1,3	1,3
Selskabsskatter	3,7	3,1	2,9	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7
Moms	10,0	9,8	9,8	9,9	10,0	10,1	10,1	10,1	10,1	10,1
Øvrige indirekte skatter	5,9	5,4	5,5	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3
Øvrige skatter ⁵⁾	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Øvrige indtægter ⁶⁾	4,0	3,7	3,7	3,9	3,9	4,0	4,1	4,1	4,2	4,2
Renteindtægter mv. ⁷⁾	1,0	0,9	1,0	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7
Memopost: Nordsø-indtægter ⁸⁾	0,0	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
<hr/>										
Strukturel saldo	0,7	0,3	0,4	0,2	0,0	-0,1	-0,2	-0,3	-0,4	-0,5
<hr/>										
Offentlig nettogæld	-12,4	-12,6	-13,1	-13,9	-14,2	-14,0	-14,0	-13,9	-13,7	-13,5
ØMU-gæld	36,6	32,2	31,4	33,1	33,3	33,8	33,9	33,9	34,0	34,0

Anm.: Forløbet frem mod 2030 tager afsæt i prognosen fra *Økonomisk Redegørelse*, august 2022.

- 1) Eksklusive udbytter og Nationalbankens overskud.
- 2) Opgørelsen af de samlede offentlige udgifter og indtægter afviger fra Danmarks Statistiks opgørelse. Danmarks Statistik henfører fx indtægter fra salg af varer og tjenester, der indgår i det offentlige forbrug, til indtægterne, mens det samlede offentlige forbrug indgår på udgiftssiden i tabellen.
- 3) Inklusive saldoneutral afskrivninger.
- 4) Personskatter mv. indeholder indkomstskat, ejendomsværdiskat, vægtafgift fra husholdninger, bo- og gaveafgift samt andre personlige skatter.
- 5) Øvrige skatter indeholder medicinelicens (primært til DR) og obligatoriske pensionsbidrag for tjenestemænd i offentlige selskaber mv.

Anmærkningerne fortsætter i bilagstabel B.4 (fortsat).

Bilagstabel B.4 (fortsat)
Offentlige finanser (langt sigt)

	2040	2050	2060	2070	2080	2090
Pct. af BNP						
Offentlig saldo	-1,4	-0,7	1,0	2,0	2,5	3,6
Primært offentlig saldo	-1,2	-0,1	1,4	1,8	1,5	1,8
Nettorenteindtægter ¹⁾	-0,2	-0,7	-0,4	0,2	1,0	1,8
<hr/>						
Offentlige udgifter ²⁾	51,5	51,3	49,2	48,4	48,2	47,1
Primære udgifter	50,1	49,1	47,2	47,1	47,6	47,3
Offentligt forbrug ³⁾	26,6	26,5	26,0	26,2	26,5	26,5
Offentlige investeringer	3,5	3,5	3,4	3,4	3,4	3,4
- heraf forskning og udvikling	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Indkomstoverførsler	15,7	14,7	13,5	13,2	13,2	12,9
Subsidier	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Øvrige primære udgifter	3,0	3,0	3,0	3,0	3,1	3,1
Renteudgifter	1,3	2,2	2,0	1,3	0,6	-0,2
<hr/>						
Offentlige indtægter ²⁾³⁾	50,0	50,6	50,1	50,4	50,7	50,7
Skatter	44,6	44,8	44,4	44,6	44,9	44,8
Personskatter mv. ⁴⁾	20,6	20,5	20,3	20,5	20,7	20,8
- heraf ejendomsværdiskat	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Arbejdsmarkedsbidrag	4,5	4,5	4,5	4,6	4,6	4,6
Pensionsafkastskat	1,4	1,5	1,6	1,7	1,8	1,8
Selskabsskatter	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6
Moms	10,3	10,4	10,2	10,2	10,2	10,2
Øvrige indirekte skatter	5,2	5,2	5,0	5,0	4,9	4,8
Øvrige skatter ⁵⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Øvrige indtægter ⁶⁾	4,3	4,3	4,2	4,2	4,3	4,3
Renteindtægter mv. ⁷⁾	1,1	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Memopost: Nordsø-indtægter ⁸⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<hr/>						
Strukturel saldo	-1,4	-0,7	1,0	2,0	2,5	3,6
<hr/>						
Offentlig nettogæld	-5,4	-0,5	-8,6	-26,4	-45,6	-66,1
ØMU-gæld	44,5	51,6	45,3	28,4	10,3	-9,7

Anmærkningerne er fortsat fra bilagstabel B.4.

- 6) Øvrige indtægter indeholder blandt andet overskud af offentlig virksomhed, diverse drifts- og kapitaloverførsler fra andre indenlandske sektorer og EU samt imputerede (beregnete) indtægter i form af både bruttoestindkomst og bidrag til tjenestemandspensioner. Endvidere indgår statens indtægter fra overskudsdeling og statsdeltagelse i forbindelse med olie- og gasindvinding i Nordsøen, samt kulbrinteskatten.
- 7) Inkl. udbytter og Nationalbankens overskud.
- 8) De samlede Nordsøindtægter udgøres af kulbrinteskatt, selskabsskat betalt af selskaber, der opererer i Nordsøen og udbytter fra Nordsøfonden. Nordsøindtægterne indgår også i selskabsskatter og øvrige indtægter i tabellen.

Kilde: Danmarks Statistik, DREAM, *Økonomisk Redegørelse*, august 2022 og egne beregninger.

fm.dk